

başköşe

YIL:2 SAYI:14/15

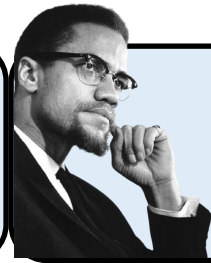
KİTAP VE KÜLTÜR DERGİSİ

SARSIILAN BİZİZ

gölten
dayıoğlu
ile mülak-
kat s.3

malcolm'e
sitayış
s. 14

doğan şapçı
ile mülakat
s.20

Başlarken

Bir merhaba ve bir elveda ayındayız. Merhaba diyoruz çünkü on bir ayın sultanı ramazan bu ay sonunda evlerimize misafir olacak inşallah. Bereketli bir mevsim bizi bekliyor. Bir merhaba daha diyoruz çünkü fani alemde göçüp baki aleme iltica eden şehitlerimiz var. Elvedamız dünyalık, merhabamız ahiretlik.

“başköşe”nin Şubat 2023 sayısını hazırlamaya başladığımızda kendimize bir dosya konusu seçmiştik. Dosya konumuz, şehadet olacaktı. Şubat ayında dar-ı bekaya uğurladığımız güzel insanları anmak niyeti içindeydik. Nasıl oldu bilmiyoruz ve bir felaket, bir imtihan kapımızı çaldı. Merkez üssü Kahramanmaraş'ımızın Pazarcık ilçesi olan seri halindeki depremlerle on ilimiz viraneye döndü. Akrabalarımız, arkadaşlarımız, aynı göğün ve aynı memleketin altında el açtığımız on binlerce insanımız bu afette hayatını kaybetti. İnaniyoruz ki afet ve salgın hastalıklarda vefat edenlere şehit sevabı yazılır. Cenab-ı Allah, cömertlerin en cömertidir, merhametlilerin en merhametlisidir, depremde vefat eden insanlarımıza da şehit sevabı yazsın diye dua ediyoruz.

Gönlümüzü de derinden sarsan ve divaneye çeviren bu depremi anlatmak elbette mümkün değil. İçimiz yanıyor, elde bir avuç su ile oradan oraya koşturuyoruz. Nereye yetişsek oraya geç kalmış oluyoruz. Yaralar sarılana kadar büyüğünden küçüğüne, gencinden yaşlısına, okumuşundan cahiline, zenginden fakirine elimizdeki bir avuç suyu israf etmeden bir yaraya merhem olmaya gayret edelim. Depremin ilk günlerinde yapılan yardımları gördükçe yaşaran gözlerimiz yaşarmaya devam etsin. Yardımımız, duamız eksik olmasın.

Bu sayının hazırlığı iki ay önce başladı fakat yetiştiremediğimiz ürünler de oldu. Zaman içerisinde bunları da paylaşma imkanımız olur, umarım. Yaptığı çeviri ile dergimize katkı sağlayan İngilizce öğretmenimiz Tahir Aslan'a teşekkür etmeyi yürekten bir borç bilirim. Takip edebildiğimiz kadarıyla çevrilen bu metin ilk defa tam olarak Türkçeye çevrildi. Katkı sağlayan yazarlarımıza, okurlarımıza hürmet ve muhabbetle...

editör

içindekiler

“barışçıl insanlar olarak, ülkemizin ve ulusumuzun yüzünü ağartmanızı bekliyorum”/ kayhan kaya	3
deprem üzerine/ yiğit hikmet bircan	5
deprem ve sonrası / ahmet eren günel.	7
tedbirsizliğin acı yüzü: deprem/ ömer tuğra bayram	8
deprem/ mustafa erbay	9
kafkas kartalı şeyh şamil / hasan hüseyin fidan	11
gençlik ve cihad / hüseyin çetin	12
on ilkemiz / semih kaylı	13
malcolm'e sitayiş / ossie davis / çev.: tahir aslan	14
kardeşliğe inanıyorum/ kerem çağlar	15
biraz aksiyon / yiğit hikmet bircan	16
malcolm x / ali emre tahta	17
“rüyalarımda elmas ustası oluyordum.”/	
ahmet eren günel	20
karlı bir gece vakti / melih yeğin	22
agnostizm ve ilahi tragedya / ömer yayla.	23

başköşe

kitap ve kültür dergisi

Yıl: 2 Sayı: 14, 15

Şehit Selim Cansız
AİHL adına sahibi:
Ozan Tekin

Editör:
Recep Ayık

Yayın Kurulu:

Ömer Tuğra Bayram
Yiğit Hikmet Bircan
Erberk Ünverdi
Furkan Cihat Anatoprak
Berat Utkan Yüksel
Semih Kaylı
Ahmet Eren Günel
Emir Mansur Öztürk
Hasan Hüseyin Fidan

İletişim:
Zafertepe Mah. İmam Gazali
Cad. Blok nu: 10.
Merkez / Kütahya

E - Posta:
baskosederjisi@gmail

Baskı - Cilt:
Üç Mart Baskı Merkezi
Merkez / Kütahya

1. Baskı Adedi: 50

Baskı Tarihi: 08.03.23

Bu dergi, Şehit Selim Cansız AİHL Kütüphanecilik Kulübü ile Yayın ve İletişim Kulübü himayesinde hazırlanıp her ayın ilk haftasında yayımlanır.

Yayınlanan yazılardan yazarların kendisi sorumludur. Gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın, iade edilmez.

[Bu dergi, T.C. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Eğitim ve Öğretim başlıklı 2. kısım; Rehberlik, Sosyal Etkinlikler, Okul ve Çevre İlişkileri başlıklı 4. bölümünün 18. maddesi çerçevesinde yayımlanmaktadır.]

Şubat-Mart
2023

Şaban-
Ramazan
1444

yazar gülten dayıoğlu:

“barışçıl insanlar olarak, ülkemizin ve ulusumuzun yüzünü ağartmanızı bekliyorum”

hazırlayan: kayhan kaya

Gülten Dayıoğlu'nun Hayatı

Gülten dayıoğlu 1935 yılında Kütahya'nın Emet ilçesinde doğdu. Öğreniminin bir bölümünü Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yaptı. İstanbul'da Atatürk Kız Lisesini bitirdi. Bir süre İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okudu. Dışarıdan sınavlara girerek ilkokul öğretmenini oldu. On beş yıllık hizmetten sonra 1977 yılında istifa ederek öğretmenlikten ayrıldı. Halen yoğun biçimde yazmayı sürdürmekte. (1)

Gülten Dayıoğlu 1958 yılında Cevdet Dayıoğlu ile evlendi. Gülten Dayıoğlu'nun 2 çocuğu ve 3 tane torunu vardır. Gülten Dayıoğlu çocuk romanı ve hikayeleri ağırlıklı olmak üzere 91 tane kitap yazmıştır.

İlk eseri, “Bahçıvanın Oğlu” adını taşıyan bir çocuk kitabıydı. Ayrıca 20'den çok radyo ve televizyon oyunu yazdı. 1965'ten beri eğitim ve öğretim sorunlarıyla ilgili görüşlerini Cumhuriyet ve Milliyet gazeteleri başta olmak üzere çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarıyla dile getirmiştir. (2)

İlk romanı, “Fadiş” kitabıydı ve Fadiş onun çok sevdiği bir çocukluk arkadaşıdır. Gülten Dayıoğlu halk arasında 3 kuşağın yazarı unvanı ile tanınmaktadır.

Gülten Dayıoğlu, 2006 yılında, yaşamını adadığı Çocuk ve

Gençlik Edebiyatı'na, nitelikli eserler kazandırmak amacıyla Gülten Dayıoğlu ve Gençlik Edebiyat Vakfı'nı kurmuştur. (3)

Gülten Dayıoğlu'nun aldığı bazı ödüller ;

Döl- Yunus Nadi Öykü İkincilik ödülü,
Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması armağanı,

Gül Gelin- Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı ödülü,

Kafdağı'nın Ardına Yolculuk- Kültür

ve Turizm Bakanlığı Çocuk Edebiyatı Ödülü,

Parbat Dağı'nın Esrarı- İzmir Büyük şehir Belediyesi Çocuk Romanı ödülü,
Altın kitap ödülü. (4)

13 Kasım 1995 tarihinde doğum yeri olan Emet ilçesinde bir caddeye adı verildi. 2007 yılında Gülten Dayıoğlu'nun adını taşıyan bir vakıf kuruldu ve Kütahya'da adını taşıyan bir çocuk kütüphanesi açıldı. 12 Kasım 2002 ise Kütahya SSK Kütahya Çocuk Hastanesi'ne adı verildi.(5)

Yazarlığa nasıl başladınız?

Yazarlığımın miladı, Kütahya'da 30 Ağustos ilkokulu üçüncü sınıfta okurken öğretmenimin, yazılı anlatım ödevlerine bakarak: “Gülten, doğuştan gelen, yazma yeteneğine sahipsin. Gelecekte yazar olacağını ümit ediyorum.” demesiyle başladı.

Öğrenim yaşamımda öğretmenler hep bu yeteneğime sahip çıkarak yazarlığımın temelini atmama yardımcı oldular. Lise bitene kadar, öğretmenlerimin bu çabalarıyla, dünya klasikleri başta olmak üzere, seçkin ve sayısız kitap okudum ve halen de okumaktayım, kitapları okumasaydım, doğuştan gelen yeteneğim, çiçek açmayan, meyve

vermeyen bitki gibi sönük bir kişisel özellik olarak kalacaktı. Oysa altmış yıllık yazarlık çabamda 91 kitap yazdım. Dergi ve gazetelere yazdığım düşünce ve sohbet yazıları var.

Yazı yazarken ilham kaynağı aldığınız yazar var mı ?

Yazarlıkta başka yazarların eserlerinden, yeteneğimi besleyen görüşler, duygu, düşünceler edindim. Bunlar benim kültür alt yapımı oluşturdu. Kopyacılık yapmadık. Yeni bir kitap yazarken kendi kitaplarımdan bile etkilenmemeyi ilke edinim. Kendi yazar kimliğimi, DÜZENLİ KİTAP OKUYARAK VE YAZA YAZA kazandım.

Yazarlık dışındaki uğraşlarınız nelerdir?

Yazarlık benim yaşam biçimim. Olmazsa olmazım durumunda. Yazmadan duramıyorum. Kitap okumak da benim için yemek, su, hava kadar, olmazsa olmazlarımdan. Aynı zamanda merhum eşim Cevdet Dayıoğlu ile dünya gezginiydik. Birlikte, önce ülkemizi sonra dünyanın çok önemli ülkelerini gezdik. 116 ülkeye gittik.

Öğretmenliği de çok severek yaptım. Şimdi avukat olan iki oğlumuz da hayatımın en önemli kazanımlarımdandır. Dünyayı, insanları, Ülkemi, ulusumu

hep sevdim ve sevmekteyim. Sevgi, kuru kuru olmaz. Sevdiklerine hizmet edip destek vermek de gerek. Onu da hiç aksatmadan yaptım. Yazarlık dışında hayatım böyle geçti.

Öğretmenlik yaptım demiştiniz, öğretmen olmaya nasıl karar verdiniz ?

İstanbul Hukuk Fakültesinde iki yıl bir öğrenim yapıp okulu bıraktım. Dışarıdan sınavlara girerek, Çapa Öğretmen Okulundan diploma aldım. Bu mesleği severek, çoşa taşta yaptım.

Emet'in hayatınızda ki yeri nedir?

Emet'im Anavatanım Türkiye'm kadar önemlidir benim için. Çünkü orada Dünya'ya geldim. Eşimin ve benim, ailelerimiz de Emetli. Kökümüz, Emet. Böylesine sevmeyip de ne yapacaktım? Köksüz ağaç tez yıkılır. Emet'imizden ailecek hiç kopmadık.

116 ülke gezdim demiştiniz gezdiğiniz ülkeler arasında en sevdiğiniz ülke hangisiydi?

Gezdiğimiz her ülkenin ayrı özellikleri var. Asya, Avrupa, Amerika, Avustralya, Antarktika, Güney Amerika, Arap emirlikleri, Maldiv Adaları, Şeyse Adaları, Bali... . Hepsi ayrı güzel. Ancak Mekke, Medine, Kabe, Cidde daha

bir derinden etkiledi bizi.

Sizden kitaplarınızı hangi sırayla okumamıza dair bir tavsiye istesek nasıl tavsiye verirsiniz? Hangi sırayla eserlerinizi okuyalım?

Kitaplarımı seçerken ,yaş düzeyinizi, ilgi alanınızı ölçüt almanızı öneririm.

Gençlere verebileceğiniz tavsiyeler?

Dünyamıza ve İNSANLIĞA yararlı birer birey olarak hayata atılmasını, içtenlikle diliyorum. Barışçıl insanlar olarak, ülkemizin ve ulusumuzun yüzünü ağartmanızı bekliyorum.

Kaynakça:

- (1) <https://www.gultendayioğlu.com/hakkında> (24.12.2022)
- (2) <https://www.biyografistan.com/2013/07/gulten-dayioğlu-kimdir-biyografisi.html?m=1> (27.12.2022)
- (3) Yurdumu Özledim, Gülten Dayıoğlu, 38. Baskı, Altın Kitaplar Yayınevi, Mart 2016, İstanbul, s.6
- (4) <https://kidega.com/yazar/gultendayioğlu-120445/> (28.12.2022)
- (5) <https://www.biyografi.info/kisi/gultendayioğlu> (28.12.2022)

deprem üzerine

yiğit hikmet bircan

6 Şubat Pazartesi sabah 4.17'de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli bir deprem meydana geldi. Depremi şiddeti 7.7 büyüklüğündeydi. Depremde 10 il hasar aldı.

İlk gün bölgeye yardımlar öğleden sonra ulaştı. Kızılay ve AFAD kurtarma çalışmalarına başladı. Koordinasyonu sağlamak için Cumhurbaşkanı Erdoğan AFAD başkanlığına geçti. Hulusi Akar bir hava koridorunun oluşturulduğunu söyledi.

Kütahya İHH ekibi de ilk günden yola çıktı. Bölgede olan yoğunluk ve depremin yolları kırması sebebiyle ulaşımda büyük sıkıntılar yaşandı. Haluk Levent'in kurduğu Ahabap isimindeki kuruluş, AFAD iş birliğinde yardımlar toplamaya başladı. Babala Tv isimindeki bir youtube kanalı da bir ihbar hattı oluşturarak depremzedelere yardım etmeye başladı. Bu sırada ünlüler videolar ile çağrılar yaparak insanlardan yardım talep ettiler. Yavuz Yiğit bir powerbank kampanyası başlattı. Bunun yanında bütün illerde her türlü yardım toplanılmaya başlandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 7 günlüğüne milli yas ilan etti. Ardından Millî Eğitim Bakanı Özer, okulların 13 Şubat'a sonra 20 Şubat'a ertelendiğini duyur-

du. Bu sırada Twitch isimindeki sosyal medya platformunda yayıncılar bağış yayınlarına başladılar.

İnsanlar deprem bölgesinde çalışırken bu sefer yağma olayları baş gösterdi. Kimileri ihtiyacı olmadığı halde market, kimileri ise boş evleri yağmalamaya başladı. Asker sokağa inerek hem güvenliğini sağlamaya hem de kurtarma çalışmalarında bulunmaya başladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan bu sefer 3 aylığına OHAL ilan etti.

İhbarlar doğrultusunda insanların yerleri ve ihtiyaçları tespit edilerek yardımlar götürülmeye başlandı ama bu sefer Twitter kısıtlaması geldi. Bu durum ihbar olaylarını sekteye uğrattı.

Diğer ülkeler harekete geçerek yardım ve ekip gönderdiler. Pakistan'daki bakanlar 1 aylık maaşlarını Türkiye'ye bağladılar. Büyükşehir belediyeleri kendi ekiplerini deprem bölgesine göndererek destek verdiler. Uluslararası alanda yabancı televizyon kanallarında İbrahim Haskoloğlu deprem hakkında bilgiler aktardı. Youtube'da bulunan bilim kanalları birleşerek bağış yayınları yaptılar ve uzmanları konuk ettiler.

Deprem bölgesinde olan sıkıntılardan bir tanesi tuvalet sıkıntısıydı. Bu yüzden Jahrein takma ismiyle bilinen Ah-

met Sonuç ve Erlik, Recep Canpolat aracılığıyla 2 mobil tuvalet gemisi kaldırıldı.

Orada bulunan depremzedeleri buraya getirmek için uçaklar ayarladılar. Vinçler için mazot sıkıntısı olduğundan bir gemi ayarlandı lakin bir iftira sonucunda bu gemi limana giremedi. Çok şükür ki o sıralarda bir kaç şirket de yakıt göndermişlerdi. Bunların yanında yardımların bulunduğu bir gemi de kaldırdılar.

Binaların müteahhitleri gözaltına alınmaya başlandı. Artık yavaş yavaş depremin üzerimizdeki şok etkisi yavaş yavaş azalmaya başladı. Tüm televizyon kanalları ortak bir bağış yayını yaptı. 115 milyar 146 milyon 528 bin lira toplandı. Haluk Levent, Ahabap olarak bölgede konteyner ev, okul tamirati, bakımevleri, rehabilitasyon merkezleri, öğrenciler için yurt yapılacağını ve bütçenin 850 milyon TL olarak hesaplandığını açıkladı.

Denizcilik Genel Müdürlüğü'nün 15 Şubatta yaptığı açıklamaya göre bölgeye 15 deniz aracı gönderildiğini bunlardan 1'nin Mersin'e geri kalanların ise İskenderun Limanı'na yanaştı. Bunlar; 8 ticari gemi, 3 destek gemisi ve 4 feribottu. Bunlarla bölgeye 4 yangın

STK'lerin deprem bölgesindeki yardım seferberliği devam ediyor

söndürme römorkörü, 320 iş makinesi, 356 tır insanı yardım malzemesi, 75 muhtelif araç, 38 yaşam konteynırı, 8 akaryakıt tankeri, 909 destek personeli gönderildi. Bölgeden ise 1334 depremzede ve 115 araç tahliye edildi.

İş Bankası depremzedelerin kredi borçlarını sildi. Bayraktar firması bölgede 32 Bayraktar TB2 5 Bayraktar TB2 (Hızlı haritalama Podu Entegreli) 9 Bayraktar Akıncı'nın bölgede 1551 saat 53 dakika görev yaptığını belirtti. T.C. Jandarma Genel Komutanlığı 16 Şubat 2023 tarihinde açıkladığına göre Jandarma Asayiş Vakfı tarafından 480.000 öğün yemek, 750 ton kuru erzak, 17.680 paket temizlik malzemesi, 11.083 tulum, 3.950 kıyafet, 4.900 battaniye, 83 Tır 12 kamyon su, 103 palet soba, 62 ton soba yakıtı, 4 adet konteyner, 4 adet WC duş konteynırı verildi.

Semerikand Vakfı'nın açıklamasına göre 6-14 şubat arasında Menzil; 156.440 kişilik yemek, 195.640 ekmek, 146.440 kişilik çorba, 22.860 tatlı ikramı, 1400 misafir ağırlama, 30 arama kurtarma ekibi, 21 tır 5 kamyon 14 minibüs yardım malzemesi, arama kurtarma jeneratörlerine mazot desteği, tankerlerle afet bölgesine su desteği, Nurdağı ilçesine 200 adet soba, 72 köye ihtiyaç malzemesi, 311 aileye ihti-

yaç malzemesi verildiğini, Beşir Vakfı'nın ise 159 lokasyon, 630 kişilik arama kurtarma ekibi 291 hizmet aracı, 3.300 kişilik personel ve gönüllü, 449.400 kişilik sıcak yemek, 258.619 kişilik ikramlık yiyecek, 305.472 su ve içecek, deprem bölgesinde 38 noktada sıcak yemek ve ikram araçları ile destek verdiğini söyledi. Buhara Evleri ise 5009 kişilik barınma hizmeti, 5009 kişilik günlük yemek, 300 personel ile destek verdiğini belirtti.

Son olarak Ahbap derneği ise 7 noktada Afet Deposu kurulduğunu, 3.600 konteyner, 13.250 çadır, 2050 kişilik çadır kent, 8.000 gıda kolisi, 480.000 porsiyon yemek, 419 jeneratör, 51.000 kişilik kıyafet, 13.630 battaniye ile destek verdiğini söyledi.

Burada şunu belirtmek isterim ki Turkcell, Türk Telekom, Vodafone gibi hatlar, depremzedelere fatura kesmeye devam etti ve mobil baz istasyonu göndermedi. Yazıklar olsun!

Bir diğer konu ise Pawguards adındaki dolandırıcı hayvanseverler. Pawguards daha önce hayvanları toplayıp sonra geri sokağa saldırdığını, bağışların gerekli yerlere harcamadığı kanıtlanmıştı. Zaten bir sürü dolandırıcı burada türedi. Fırsatçılar, sahte vakıflar vb.

Deprem alanında çalışmalar devam

ediyor. 1400'ün üzerinde artçı şok gerçekleşti. Hâlâ elimizdeki vefat sayıları doğru mu değil mi bilmiyoruz. Böyle bir durumda kalmak gerçekten çok yıpratıcı. Hâlâ ders alamamış olmak üzücü. Allah milletimize yardım etsin. Bu olay bizler için çok büyük bir ibret kaynağıdır. Namussuzluğun nelere mâl olabileceği hakkında bir ibret. Bu yazıyı Üstad'ın kelimeleriyle bitiriyorum.

“Bizim gibi düşünen, konuşan, şakalaşan canlı kanlı kişileri, dünya ötesi kudret, birden çekip aramızdan aldı ve biz bunu duyar duymaz yalnız bir duyguyla ürperdik, yaşantıdan ötede, düşünceden ötede, deneyden ilerde metafizik bir kaygıyla sarsıldık. Sözümüz yanlış anlaşılmasın ve istismar edilmesin. Hiçbir şey yapmayalım demiyoruz. Elimizden geleni yapmalıydık ve yapmalıyız. Ve yapmadığımız için hepimiz suçluyuz.”

Not: Bu yazı deprem şoku ile sığağı sığağına kaleme alındığı için bazı eksikleri olabilir. Adını anamadığımız sivil toplum kuruluşlarımızın da olduğunun farkındayız. Allah hepsinden razı olsun. Derdi reklam olanlara Allah akıl fikir versin. Adını anamadığımız onlarca kuruluş var. Kim bu millet için bir taş alıp kenara koyduysa biz hepsine duacıyız.

deprem ve sonrası

ahmet eren günel

6 Şubat Pazartesi gece 04.17 de Türk milleti derin bir sarsıntıyla uyandı. 100 yılın felaketi sayılan bu deprem 10 ili birden etkisi altında bıraktı.

Binlerce insan bir gecede evlerini, arabalarını malını mülkünü kaybetti. Tek dertleri canlarını kurtarabilmek olan bu insanların yardımına yine aynı ülkenin vatandaşları koştu.

Bir düşünün, gece dörtte uyanıyorsunuz ve her yer sallanıyor ne yapardınız? Bu durumu en iyi şekilde anlamlandırmak ve ders çıkarmak için empati yapmamız gerekmektedir.

Dışarıya çıkabilenler çıktı. Peki ya çıkamayanlar? On binlerce insan enkaz altında kaldı.

Onların günlerce aç susuz yaşam mücadelesi verdiklerini bizzat enkazdan çıkartıklarında kendilerinden dinledik. Devlet ve tüm sivil toplum kuruluşları tüm imkanlarıyla halkımızın yanındaydı.

Evet bazı gecikmeler oldu, daha iyisi olamaz mıydı elbette olabilirdi. Geriye dönüp de bir bakalım. Biz belki bilmiyoruz ama biraz orta yaşlı olanlar bilir.

1999 depreminde enkazdan çıkarılan depremzedelerin sandalyeler birleştirilerek yapılan yataklarda yattığı görüntüler var. En önemlisi de şudur ki her yaşanan durumdan ve afetten kendimize bir ders çıkartmak gerekli.

Burada sadece suçlular müteahhitlerdir diyemeyiz; işini en iyi şekilde yapmayan insanlar suçludur. Örnek vermek gerekirse; öğretmense neden liyakat sahibi öğrenciler yetiştirmek için elinden geleni yapmadı? Çünkü bu müteahhitler, inşaat işçileri hepsi bizim içimizden çıktılar. Öğrenciyse neden hayalleri için en iyi şekilde çalışmadı?

İnşaat işçisiyse neden 10'luk demir koymak varken 5'lik demir koydu?

Denetleyen yetkililer neden kusursuz denetlemedi, neden yapılan hilelere farklı menfaatler için göz yumdu?

Ev sahibi evini alırken neden depreme dayanıklılığını detaylı şekilde araştırmadan aldı?

Amacım depremde yaşananlara günah keçisi aramak değil ama her insan üzerine düşen sorumlulukların gereğini yerine getirmeli ki Allah korusun bir daha böyle bir felaket yaşandığında en az kayıpla atlatalım

Herkesin çıkartması gereken dersler var bu depremden. 6 Şubat'tan önceki hayatımızla sonraki hayatımız arasında değişiklikler olmalı. Herkes bulunduğu durumu en iyi şekilde değerlendirmedigi için ve milletimizin içerisindeki Ahlak ve Hak kavramları tam olarak zihinlerde anlaşılmadığı için belki de bu yaşananlar.

Sosyal medyanın farklı mecralarında gördüğümüz kadarıyla biliyoruz yaşananları ama durum televizyonda bize gösterildiği kadar basit değil. Birkaç şehir tarihe gömüldü. Hatay diye bir il kalmadı, düşünün! Şehirdeki çoğu bina yıkıldı, kalanlarsa kullanılabilir durumda değil.

Onlarca insan bir gecede malsız, mülksüz, ailesiz, hiçbir şeysiz kaldı. Hani o almak için peşinden koştuğumuz son model arabalarımız nerde şimdi? Almak için kredi çektiğimiz evler? Sevdiklerimizin canından daha mı değerliydi? Kurtarabildik mi o son model arabamızı? Enkaz altından çıkarılan çocuğun babasını?

Milletimiz 71 ilden valilikler aracılığıyla bir çok yardımlar gönderdi. İlerde

yardım toplama alanları kuruldu ve bu noktalarda birçok gönüllü çalıştı ve inanın bu gönüllülerin %90 ı bu ülkenin fedakar gençleriydi. Hani diyorlar ya gençlik şöyle kötü böyle kötü...

Televizyonda, sosyal medyada, röportajlardaki gençlere bakmayın. Bu ülkede sosyal medyaya girmek için bir dakika bile vakti olmayan, varını yoğunu bu aziz vatan için verecek gençler var. Sayıları az olabilir ama bu olmadıkları anlamına gelmez. Bir kez daha deprem sonrası yapılan yardımlarda görmüş olduk. Dün Çanakkale'de 15-16 yaşlarındaki gençler hangi gaye uğruna şehit olduklarsa aynen öyle bugün de bizim gençliğimiz depremzede halkımızın yardımına koştu yaralarını sarmak için, ellerinden geleni ardına koymadılar.

Depremzede halkımızın acıları çok büyük. Düşünün bir gecede ne kadar sevdiğiniz insan varsa hepsini kaybediyorsunuz ve yapayalnız kalıyorsunuz ya da enkaz altındasınız yaşıyorsunuz aç susuzsunuz ve sesinizi kimse duymuyor .

Kendinizi o insanların yerine koyun ve tekrar düşünün. Orda o insanlar acı çekerken bizim burada rahat yaşamamıza vicdanımız nasıl el verir ki?

Enkaz altından çıkarılan çocuklar mesela... Biz dışarıdan baktığımızda acıyorduk ama belki de bizim gördüğümüz gibi değildir.

Çıkan çocukların acı çektiği sadece bizim fikrimiz. Gerçekten ne yaşadıklarını sadece kendileri ve Allah (cc) biliyor.

Hem Ayet-i kerimede de buyrulduğu gibi: "Doğrusu kim Allah'tan korkar ve düştüğü felâkete sabrederse muhakkak ki Allah iyilik edenlerin mükafatını boşa çıkarmaz."

tedbirsizliğin acı yüzü: deprem

ömer tuğra bayram

Ülkemiz belki de asrın felaketini en acı şekilde yaşadı. Yaşanan can ve mal kayıplarının acı yüzünü maalesef ki görmekteyiz. Fakat asıl problemin ne olduğunu sorgulamadığımız sürece önümüzde daha nice felaketlerin olduğunun farkına varmamız gerekiyor. Gelin sorunun ne olduğunu düşünmeye çalışalım.

KADER-DEPREM İLİŞKİSİ

Deprem ve dahi nice doğa olayları elbette kader kavramının birer parçasıdır. Buna inançlı hiçbir insanın karşı çıkması gerekir. Fakat kaderi, bu denli büyük bir felaketin merkezi haline getirmek ancak ve ancak acizliğimizin bir sonucu ve göstergesi niteliğindedir. Gelişmiş sistemlere sahip olmayan her ülke böyle bir felaket karşısında tıpkı 6 Şubat'ta olduğu gibi çaresiz kalmaya mahkûm olacaktır.

Kader kavramı, tevekkül ve tedbiri içerisinde barındırır. İnsanoğlu, bilimin ve mantığın izinden gittiğinde, doğru sonuçlara ulaşmayı başarmıştır. Örneğin bir trafik kazasında camdan uçarak hayatını kaybeden bir şoföre "Kaderinde ölüm varmış." demek, onun yolculuk esnasında emniyet kemeri takmadığını, oluşabilecek herhangi bir olumsuz duruma karşı tedbir almadığını örtbas edemez. Şoför, kaderinde varsa elbette o kazada her türlü ölecektir. Fakat bu, "Ne de olsa ölüm var." diyerek şoförün önlem almamasına neden olamaz. Günümüzdeki tabloyu da aynen böyle özetleyebiliriz.

Denetimi yapacak olan kişilerin liyakatten uzak olması ve denetleyecek kişilerin denetlenmemesi, bakınız fırsatçı insanların malzemeden çalarak insanlara, "Cennetten Bir Köşe" sat-

masına olanak sağladı. Bilim insanlarının ve deprem bilimcilerin televizyonlarda bas bas bağırmasına rağmen bu konuda somut hiçbir adımın atılmaması, maalesef felaketi de ardı sıra getirmiş oldu. Biz bu konuda hiçbir tedbir almadık, bilimin, mantığın ve teknolojinin izinden gitmedik. Hasta insanlara şifa veren hastanelerimiz bile bu felakette hastaları canından etti. Biz, olan oldu diyerek elbette yaralarımızı sarabiliriz. Yıkılan tüm bu harabe şehirler elbette yeniden, daha da güçlü şekilde inşa edilecektir. Fakat biz ne zaman ki emniyet kemerini üstümüze geçirmediğimiz, kaderde vardır diyerek yolculuğa öylece dımdızlak çıktık, işte tüm bu sarılan yaralar, ancak ve ancak sargısı değiştirilip tekrardan öylece kalacaktır. Anlayacağımız odur ki, taşıma su ile değirmen asla dönmeyecektir.

ASLOLAN MUCİZE

Televizyonlarda gördüğümüz, içimizi bir nebze olsun ısıtan, onlarca saatin ardından kurtarılan insanlara mucize gözüyle bakıyoruz. Fakat asıl mucize, görüneni bir daha görünmez kılmaktan geçiyor. Yaşanan onca can ve mal kaybı, içimizi adeta yaktı, bunun herkes tarafından hissedildiğini düşünüyorum. Kurtarılan canlar mucizeden ziyade şans faktörü ile alakalı. Sesinizi duyurabilirseniz ya da onlarca katlı binanın molozları altında yaşam mücadelesini başarıyla verebilirseniz eğer, bilin ki şanslısınız. Peki ya asıl mucize nedir?

Asıl mucize, tüm bu yaşananların ardından, onca can ve mal kaybının ardından, insanların yıkılan umutlarının hayallerin hayatlarının geleceklerinin ardından, bilimi baz alarak, planlı ve programlı bir şekilde gelecekteki nesil-

lerin böyle bir felaketi bir daha, bu denli büyük bir şekilde yaşamasına engel olmaktır. Asıl mucize bu depremde hatası olan, un ufak olan binaları yapanlarda en ufak bir parmağı bulunan, aldığı maaşı hak etmeyerek koltuklarında denetmen sıfatı ile insanların hayatlarına mal olan, malzemeden kaçarak ucuza bina yapıp satan, insanlar acı ve telaş içerisindeyken marketleri soyan ve yağmalayan, istihbarat ve haberleşmenin en kritik olduğu dönemde yalan ihbar veren, bu konuyla alay eden herkesin, bunun hesabını yargı önünde vermesi ve en ağır şekilde cezalandırılmasıdır.

Asıl mucize depremden sonra içimizi sarmalayan, sözde "Birlik, Beraberlik, Kardeşlik" duygusunun daha 2 hafta dolmadan bozulmadan süregelip gitmesidir.

Daha iki hafta... Ne kadar da kısa bir süre öyle değil mi? Futbol kulüplerinin birbirine düşmesi, yardım adına düzenlenen maçta taraftarın sahaya atılması ve olaylar yaşanması, yardıma muhtaç insanlara yardım etmeyi görev edinen derneklerin birbirlerini sosyal medya üzerinden karalaması ve o girdikleri gereksiz mücadele... Yalnızca iki hafta sürdü tüm bu olanların yaşanması. Bizler asıl mucizeyi seçimi, emeklilikte yaşa-taşta takılanı, siyasetin yapılması gereken en doğru zamanda siyaset konuşmayı bıraktığımız anda başarabiliriz. Asıl mucize yaşananlardan artık ders almaktır.

Gelecek nesillerin böyle bir felaketi bir daha yaşamaması ve görmemesi dileği ile...

deprem

hazırlayan: mustafa erbay

ÖZET

Bu makalede çeşitli veriler değerlendirilerek depremin tanımı, deprem türleri, daha önce olmuş dünya genelindeki büyük depremler, Türkiye’de olmuş depremler ve depremden nasıl korunulur konuları kısaca anlatılmıştır.

BRIEF

In this article, various data are evaluated and the definition of an earthquake, types of earthquakes, major earthquakes around the world that have happened before, earthquakes that have happened in Turkey and how to protect against earthquakes are briefly described.

1. Deprem Tanımı

Yerkabuğundaki kırılmalar nedeniyle ani olarak ortaya çıkan titreşimlerin dalgalar halinde yayılarak geçtikleri ortamları sarsma olayına deprem denir. Deprem, önlenemeyen bir doğa olayıdır Dünyanın oluşumundan beri, sismik yönden aktif bulunan bölgelerde depremlerin ardışıklı olarak oluştuğu ve sonucundan da milyonlarca insanın ve binaların yok olduğu bilinmektedir. Bilindiği gibi yurdumuz dünyanın en etkin deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte yurdumuzda birçok yıkıcı depremler olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak

depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir. Deprem Bölgeleri Haritası’na göre, ülkemizin %92’sinin deprem bölgeleri içerisinde bulunmaktadır. Son 60 yıl içerisinde depremlerden, 58.000 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 122.000 kişi yaralanmış ve yaklaşık olarak 411.000 bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür. Sonuç olarak denilebilir ki, depremlerden her yıl ortalama 1.000 vatandaşımız ölmekte ve 7.000 bina yıkılmaktadır(12-13). Türkiye’de 1976-2005 yılları arasında gerçekleşen 38 depremde ortaya çıkan ekonomik hasar 16 milyar dolar oldu. Sadece Marmara Depremi’nin zararı 8.5 milyar doları buldu. (İşçi, 2008)

2. Deprem Türleri

Depremler oluş nedenlerine göre değişik türlerde olabilir. Dünyada olan depremlerin büyük bir bölümü yukarıda anlatılan biçimde oluşmakla birlikte az miktarda da olsa başka doğal nedenlerle de olan deprem türleri bulunmaktadır. Yukarıda anlatılan levhaların hareketi sonucu olan depremler genellikle tektonik depremler olarak nitelenir ve bu depremler çoğunlukla levhalar sınırlarında oluşurlar. Yeryüzünde olan depremlerin %90’ı bu gruba girer. Türkiye’de olan depremler de büyük çoğunlukla tektonik depremlerdir. İkinci tip depremler volkanik depremlerdir. Bunlar volkanların püskürmesi sonucu

oluşurlar. Yerin derinliklerinde ergimiş maddenin yeryüzüne çıkışı sırasındaki fiziksel ve kimyasal olaylar sonucunda oluşan gazların yapmış oldukları patlamalarla bu tür depremlerin meydana geldiği bilinmektedir. Bunlar da yanardağlarla ilgili olduklarından yereldirler ve önemli zarara neden olmazlar. Japonya ve İtalya’da oluşan depremlerin bir kısmı bu gruba girmektedir. Türkiye’de aktif yanardağ olmadığı için bu tip depremler olmamaktadır. Bir başka tip depremler de çöküntü depremlerdir. Bunlar yer altındaki boşlukların (mağara), kömür ocaklarında galerilerin, tuz ve jipsli arazilerde erime sonucu oluşan boşlukları tavan blokunun çökmesi ile oluşurlar. Büyük heyelanlar ve gökten düşen meteorların da küçük sarsıntılara neden olduğu bilinmektedir. Odağı deniz dibinde olan Derin Deniz Depremlerinden sonra, denizlerde kıyılara kadar oluşan ve bazen kıyılarda büyük hasarlara neden olan dalgalar oluşur ki bunlara (Tsunami) denir. Deniz depremlerinin çok görüldüğü Japonya’da Tsunami’den 1896 yılında 30.000 kişi ölmüştür. (İşçi, 2008)

3. Kütahya’daki Gediz Depremi

Kütahya iline bağlı Eskigediz beldesinde 7-18 Temmuz 2005 tarihleri arasında gerçekleştirilen sözlü tarih belgelenme çalışmasının konusu, 1970 Gediz Depremini ve yerleşmenin ovaya taşın-

yaşamış insanların yaşam tarihlerinin ve yerleşmenin tarihinde iki önemli kırılma noktası oluşturan olaylara ilişkin verilerin kaydedilmesidir. Konu 1970 yılında o günkü adı ile Gediz'de yaşanan depremle ilgili olduğu için çalışmanın kapsadığı coğrafi alan, depremin yaşandığı Gediz (yeni adı ile Eskigediz) ve deprem sonrası kurulan yeni Gediz yerleşmesi (günümüzde Gediz ilçe merkezi) ile sınırlandırılmıştır. Eskigediz, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından 2001 yılında başlatılan Türkiye Kültür Envanteri Programına "Eskigediz (Kütahya) Kentsel Kültür Varlıkları Envanter Projesi" (proje no: B6) ile 2003 yılında dahil olmuştur. Eskigediz'in bu program kapsamında kentsel mimarlık envanteri için seçilmiş olmasının nedenlerinden biri yerleşmenin tarihi dokusunun, 1970 yılında geçirdiği depremden sonra terk edilmesi sayesinde, olduğu gibi korunabilmiş olmasıydı (Ünal ve Erkan Biçer 2004 [2005]: 169 vd.). Yerleşmede, kentsel mimarlık envanteri sürdürülürken bu çalışmanın yanı sıra aynı kentte 1970 yılındaki depremi de yaşamış olan kişilerin anılarının derlenmesi fikri gelişmiş ve böylece 2005 yılında "Eskigediz (Kütahya) Sözlü Tarih Belgeleme Projesi" (proje no: S4) çalışmaları başlatılmıştır. Bu aynı zamanda Eskigediz yerleşmesinin Türkiye Kültür Envanteri Projesi kapsamında çalışılacak "pilot bölgelerden" biri olabilmesi için de bir adımdır. 2005 yılında başlatılan alan çalışması Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Nilgün Ç. Erkan yürütücülüğünde, aynı bölümden Yüksek Mimar Arş. Gör. Töre Seçilmişler ile İstanbul Bilgi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili Birimi Arş. Gör. Nurcan Boşdurmaz'ın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Alan çalışması süresince gerçekleştirilen görüşme kayıtlarının çözümleri, bu üç kişilik ekibe ek olarak Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğrencilerinden Esin Kasımoğlu tarafından, çalışmanın Kültür-Kitap veritabanına girişi ise Yrd. Doç. Dr. Nilgün Erkan tarafından gerçekleştirilmiştir. TÜBA-TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Projesi içinde yer alan çalışmanın ulaşım (İstanbul-Eskigediz ve Eskigediz-Gediz), konaklama, kaset ve benzeri kırtasiye gereksinimi Eskigediz Belediyesi tarafından karşılanmıştır. Çalışmada kullanılan kayıt cihazları ise çalışma süresince TÜBA tarafından sağlanmıştır. (Erkan, 2007)

4. Deprem Önlemleri

- 1- Kesinlikle panik yapmamalıyız.
- 2- Sarsıntı kesilince önceden hazırladığımız afet çantası ile acil ihtiyaç duyulacak diğer malzemeleri (giysi, battaniye, su ve gıda gibi) yanımıza alarak derhal bulunduğumuz yeri önceden belirlediğimiz yollardan terk etmeli ve toplanma yerine gitmeliyiz.
- 3- Yıkılan binalarda yardıma ihtiyacı olanlara kurtarma, İlk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında yardımcı olmalıyız.
- 4- İkinci sarsıntı ihtimaline karşı tedbirli olmalıyız.
- 5- Telefon hatlarını meşgul etmemeliyiz.
- 6- Yollarda hasta ve yaralı nakli yapılıcağı için trafiği engellememeliyiz.
- 7- Deprem hakkında söylenti ve dedikodulara inanmamalıyız.
- 8- Aile içinde birbirimizle dayanışma halinde olmalıyız. Özellikle çocukları olayın etkisinden uzaklaştırmalıyız.
- 9- Kurtarma ve sosyal yardımlar sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili ve görevlilere yardımcı olmalıyız.
- 10- Bina zarar görmüş ise içeri girmek için en az bir saat beklemeliyiz. İlgililerin duyurusu doğrultusunda hareket etmeliyiz.
- 11- Deniz kenarı yerleşimlerinde, dev dalgaların oluşması olasılığına karşı deniz kenarından uzaklaşmalıyız.
- 12- Toplu iskan bölgelerindeki kurallara ve yöneticilerin talimatına mutlaka uymalı, kargaşa, dedikodu ve huzursuzluğa izin vermemeliyiz.
- 13- Özellikle iskan bölgelerinde halkın sağlığı için temizlik kurallarına uymalı ve uymayanları uyarmalıyız.
- 14- Başkalarının da ihtiyacı olabileceğini düşünerek ihtiyacımızdan fazla yardım malzemesi talebinde bulunmamalıyız.

5. Kaynakça

- Erkan, N. Ç. (2007). 35 yıl sonra Gediz depremi. TÜBA Kültür Envanteri, 6-2007.
- HAÇİN, İ. (2014). 1939 Erzurum depremi. dergipark.com, 30.cilt sayı 88.
- İşçi, Ç. (2008). Deprem Nedir. Yaşar Üniversitesi, 3-9.
- Südaş, İ. (2004). 1999 Gölcük depremi. Ege Coğrafya Dergisi, 73-91.

Ek:

Dünya Üzerindeki Bazı Depremler Tablosu

Yer	Yıl	Şiddet	Ölü Sayısı
Girit	365		50.000
Antakya	526		250.000
Damgan/ İran	856		200.000
Yukarı Mısır	1201		1000.000 (?)
Şançi/Çin	1556		830.000
Kalküta/ Hindistan	1737		300.000
Gansu/Çin	1920	8.5	200.000
Tokyo	1923	8.3	99.000
Erzincan	1929	8.0	33.000
Varto	1966	6.5	2.934
Kuzey Peru	1970	7.8	67.000
Lice	1975	6.7	2.385
Çaldıran	1976	7.5	3.840
Tangşan/Çin	1976	7.8	8.240
Guatemala	1976	7.5	22.800
İtalya	1980	7.2	2.300
Erzurum/ Kars	1983	6.0	1.226
Mexico City	1985	8.1	10.000
San Salvador	1986	7.5	1.500
Kuzeybatı Ermenistan	1988	6.9	25.000
Kuzeybatı İran	1990	7.7	50.000
Endonezya	1992	6.8	1.500
Hindistan	1991	6.1	1.600
Hindistan	1993	6.4	22.000
Kolombiya	1994		1.000
Japonya/ Kobe	1995	7.2	6.500
Rusya/ Neftegorsk	1995	7.5	1.900
Kuzey İran	1997	7.1	1.500
Kuzeybatı Afganistan	1998	6.5	5.000
Batı Kolombiya	1999	6.5	1171

kafkas kartalı şeyh şamil

hazırlayan: hasan hüseyin fidan

Kafkas Müslümanlarının sembolü, İslam savaşçısı Şeyh Şamil... O, hepimizin örnek alması gereken bir lider . O, İslam dünyasının çıkardığı en büyük önderlerden .

ŞAMİL İMAM OLMADAN ÖNCE

Kafkasya'daki Müslümanlar, Ruslar'ın "Müridizm", kendilerinin ise "Gazavat" adını verdikleri direniş hareketi, liderleri İmam Mansur öldükten sonra uzun süre lider çıkaramadı . Tarih 1829' u gösterirken nihayet bir lider seçilmişti. Direnişin lideri Şamilin arkadaşı Molla Muhammed'ti. Muhammed'in ilk işi bir bildiri yayınlamak Müslüman Kafkasya halklarını cihada davet etmek oldu . Bu cihatta Şamil, Muhammed'in en büyük yardımcısı idi . Ama bu cihad hareketi çok sürmedi. Molla Muhammed, 20 Kasım 1832'de Ruslarla yapılan savaşta şehit olunca, Şeyh Şamil ağır yaralı kurtuldu. Muhammed'den sonra imam, Hamza Bey seçilse de 19 Eylül'de suikastla şehit edildi. Hamza'nın şehit olmasıyla boşalan liderlik vazifesine, Avar uleması ve ileri gelenleri tarafından Şamil imam seçildi.

ŞAMİL İMAM OLUYOR

Şeyh Şamil Dağıstan'da mutlak güç konumuna gelmişti. O sırada Çeçenistan'da yeni bir güç doğmuştu. Şamil, Çeçenistan liderleri Taşov ve Kibid ile anlaşma yaptı ve Dağıstan - Çeçenistan hakimiyeti kuruldu. Tarih 1842'yi gösterdiği zaman Şamil, Çeçenistan ve Dağıstan'ın tek hakimi oldu. 1846'nın Nisan ayında Şamil, Kabartay bölgesi üzerinden batıdaki Çerkezler ile birleşerek, Kafkasya'nın birliğini sağlamak amacıyla direniş başlattı ve kısmen başarılı oldu.

1800' lü yıllar Osmanlı Devleti'nin , 600 yıllık tarihinin, en bunalımlı zamanlarıydı. 1853' e kadar Kafkasya'da hareketlilik yoktu tâ ki Kırım Savaşı patlak verene kadar . O zamanın padişahı Sultan Abdülmecid, Şamil'e bir ferman gönderdi ve cihada çağırıldı. Şamil fermanı onayladı. Tiflis üzerine bir askeri hareket olursa Ruslar'ın Kafkasya'dan çıkarılabileceğini söyledi.

Lâkin bu öneri Osmanlı Devleti tarafından kabul görmedi . Yaklaşık 8 ay sonra Şamil, Kaheti bölgesine girdi. Şamil, Tiflis'e girmeye çok istekli olmasına rağmen Osmanlı Devleti'ni ikna edemedi.

1856 Paris Barış Antlaşması olana kadar Şamil, Rusları savunmada tutmuştu. Paris Antlaşması'nda, Kafkasya artık tamamen Rusların eline geçmişti. Ruslar Kafkasya'nın başına Prens Baryatinsky'yi atadı. Baryatinsky Kafkasya'daki kuvvetlerini beş gruba ayırdı ve

her birinin başına bir lider tayin etti. Haziran 1857'de saldırıya geçmeye başlayan Ruslara karşı direniş gösterilmiş olsa da Şamil, 1859'da teslim olmak zorunda kaldı.

ŞAMİL'İN İSTANBUL ZAMANLARI VE VEFATI

1869 'da Şamil Rusların izin vermesiyle hacca gitmek için İstanbul'a geldi . Geldiği gün, sadrazamla görüştü, daha sonra şeyhülislamı ve dahiliye nazırını ziyaret etti. Daha sonra Sultan Abdülaziz tarafından Dolmabahçe Sarayı'nda kabul edildi, 7 ay kendisine ayrılan köşkte oturdu. 1870'in başında Şamil hacca gitti . Haccını eda ettikten sonra o kutsal topraklarda şehadete erdi ve Medine'deki Cennetü'l-Baki mezarlığına defnedildi.

Şamil, imam olduğu 1834'ten 1859 yılına kadar, Rusya'nın askeri gücünün çokluğu ve ellerindeki imkanlara rağmen

kurduğu düzen ve istikrarla uzun süre tarihten düşmeyecek bir mücadele sürdürdü. Kendinden önceki iki imamın döneminde de fiilen 10 yıl savaşlara katılan Kafkas Kartalı, yaklaşık 35 yıllık bir mücadele dönemi geçirdi. Bu mücadele döneminde Şamil, Kafkasya halklarını denetimi altına almak isteyen Ruslara büyük kayıplar verdi.

Şamil her zaman Kafkas Müslümanları için bir sembol oldu. Onu sadece lider olarak tanımlamak çok büyük bir saygısızlık. Şamil bir davanın önderi, Şamil bir egemenlik savaşçısı...

Şehadet ayında Şamil'i saygı ve özlemle anıyoruz.

"Bizden torunlara kalacak en büyük miras , hürriyet uğruna savaşmak, hakkı yaymak uğruna can vermek olacaktır "

Şeyh Şamil

gençlik ve cihad

hüseyin çetin

Öncelikle kitabımızın adı "Gençlik ve Cihad", yazarı Hasan El Benna, ilk baskım tarihi Kasım 2020, benim elimdeki kitap 72. baskı, toplam 128 sayfa, Tuncel Ofset Matbaacılık Yayıncılık tarafından Eskişehir'de basıldı.

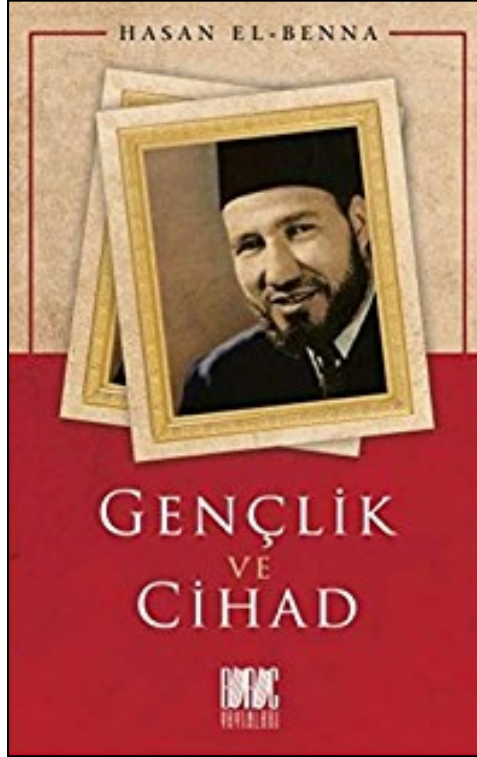
Kısa bir genel itibarıyla dini bir kitap. Kısa bir özet geçecek olursak; Hasan El Benna'nın hayatını ve hayatı boyunca yaptığı binlerce sohbetlerinden alıntılarla oluşturulmuş bir vaaz derlemesini içeriyor.

Kitap 21. sayfada başlıyor. İlk sayfalarda Hasan El Benna'nın hayatına değiniyor, kurduğu cemiyetler, topladığı alimler, verdiği sohbetler ve vaazlar vb. Geri kalanında ise "Cihad" kavramına ve dönemin en büyük sorununun Cihad olduğuna değiniyor. Çok sevdiğim bir sözünü buraya almak istiyorum: Gayemiz Allah, önderimiz Rasulullah, anayasamız Kur'an, yolumuz cihad yolu, en büyük arzumuz şehadettir.

Kitabın olumlu yanlarına değinecek olursak; Hasan El Benna'nın hayatı güzel bir örnek olur, hayatı boyunca İslam ve Cihad yolunda koşuşturmuş birisidir bunun nedeni ise Üstat, İngiliz sömürgecilğine bir dur demek ve insanları örgütleyerek Müslümanların birleşince ne kadar güçlü olabileceklerini göstermek istemiştir. Bu hareketi büyük bir etki yaratmış ve insanlara bir ders olmuştur.

Ayrıca Üstat örnek alınabilecek bir insandır, yaklaşık 100 sayfa süren konuşmasında güzel bilgiler vermekle beraber cihad yolundaki insan nasıl olmalı gibi sorulara cevaplar bulunuyor. Olumsuz yanları ise çok fazla olmamasına rağmen bazı yerlerde Sahih olmayan kaynaklardan hadis naklettiğini gördüm, bence doğru bir karar değil ama sonuçta "En zayıf hadis bile en güçlü tarihi kaynaktan üstündür" der büyük bir usta.

Üstat Şehit Hasan El-benna'nın okuduğum ilk kitabı. Kitapta yer yer Üstat

Hasan El-Benna'nın gençlerle yaptığı konuşmaları ve İslâm'da cihad kavramını ayet, hadis, mezhep imamlarının bakışı ile anlatıyor.

Hasan El-Benna, genç yaşta dini konulara büyük ilgi duymaya başladı. 1923'te Kahire'de dini ve toplumsal konularda geleneksel eğitim veren Darü'l-Ulum adlı öğretmen okuluna kaydoldu. 1927'de Arapça öğretmeni olarak Süveyş Kanalı yakınlarında bulunan İsmailiye'de bir ilkokula atandı. İngilizlerin ülkedeki ekonomik ve askeri varlığı açısından büyük önem taşıyan bu kentte, Müslümanları derinden sarsan olaylara şahid oldu. Mart 1928'de bir İngiliz kampında çalışan altı kişiyle birlikte İslam'ın ilkelerine geri dönüşü amaçlayan Müslüman Kardeşler'i kurdu.

1930'larda kendi isteğiyle Kahire'deki bir okula tayin edildi. II. Dünya Savaşı başladığında çok sayıda öğrenci, devlet memuru ve işçi Müslüman Kardeşler'e üyeydi ve teşkilat, Mısır toplumunun

hemen bütün kesimlerini temsil eden bir önemli siyasi güç olmuştur.

Teşkilat üyelerinin birçoğu hükümetin milli çıkarlara ihanet ettiği görüşündeydi; Hasan el-Benna ise bir müddet daha hükümeti destekleme taktiğine bağlı kalmaya çalıştı. Ama gerek kendisi, gerekse teşkilat üyeleri idare açısından tehlikeli olmaya başlamıştı. Savaşı izleyen kargaşa ortamında el-Benna'nın sözünü geçiremediği teşkilat üyelerinin adları, başta Başbakan en-Nukraşi'nin öldürülmesi olmak üzere (Aralık 1948), bir dizi suikast olayına karıştı.

Hasan el-Benna Şubat 1949'da hükümetin göz yumduğu bir suikast sonucunda Kahire'de öldürüldü. Hasan el-Benna Da'vetuna, Nahvü'n-Nur, Akidetuna, el-İhvanü'l Müslimun tahte Rayetü'l-Ku'ran, Muskilatuna fi da'va'l Nizami'l-İslam, Müzekkiratü'd-Da'va ve'd-Dai gibi yapıtlarında emperyalizme karşı milli bir hareket oluşturulmasını ve Müslüman milletlerin İslam ilkelerine dayanan birliğini savundu. Ona göre Müslüman milletlerin geri kalmasının sebebi din yolundan uzaklaşmış olmasıydı. Kurtuluş, İslam öğretilerine geri dönerek sağlanabilirdi. Devlet, İslam dini temelinde teşkilatlanmalı, İslam hukuku geçerli kılınmalıydı. Toplumun ahlakı ve eğitimi İslam ilkelerine göre yönlendirilmeli, toplumsal eşitsizlik ve adaletsizliklere son verilmeliydi.

Müslüman Kardeşler teşkilatının maksadı da bu programı gerçekleştirmektir. Mısır'ın çeşitli, yörelerinde kurduğu okullar ve toplumsal hizmet kurumları vasıtasıyla görüşlerini hayata geçirmeye çalışan Hasan el-Benna'nın başlattığı hareket Arap dünyasını büyük ölçüde etkilemiştir.

Kaynaklar:

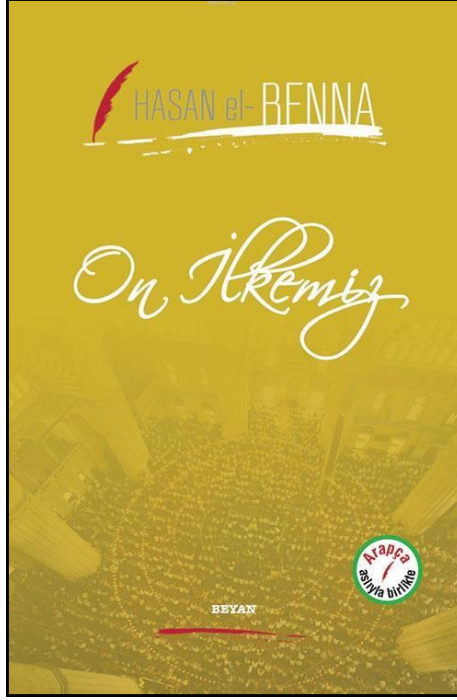
1. <https://1000kitap.com/kitap/genclik-ve-cihad--128624/incelemeleler>
2. <https://www.kitapyurdu.com/kitap/genclik-ve-cihad/567008.html>

On İlkemiz

semih kaylı

Okuduğum “On İlkemiz” kitabı Hasan el-Benna'nın yazmış olduğu bir kitaptır. Kitabın basımını yapan Beyan Yayınları, kitabı 2017 yılında İstanbul'da basmıştır. 95 sayfadan oluşan kitabın sol tarafındaki sayfalarında orijinal Arapça metni bulunurken, sağ tarafında ise Türkçe tercümesi bulunur. Kitap, 13 bölümden oluşur. Kitabın başında yer alan sunuş bölümü ile kitap hakkında kısa bir bilgi verir. Son bölümde ise Müslümanlar için tavsiye niteliğinde sözler bulunur.

Hasan el-Benna'nın hayatı ve şehitliği ile ilgili kısa bir bilgi vermek istiyorum. 14 Ekim 1906 tarihinde Mısır'ın Buhayre vilâyetine bağlı Mahmûdiye kasabasında doğdu. Babası, Sââtî lakabıyla tanınan Ahmed b. Abdurrahman el-Bennâ'dır. (...) 1927 yıllarında Hasan el-Bennâ, İngiliz emperyalizminin Mısır'ı maddî mânevî bakımdan çöküntüye uğrattığını görerek bu durum karşısında bir şeyler yapmak için dönemin tanınmış âlimleriyle temasa geçti ve birçok âlimi bir araya getirmeyi başardı. (...) Dârülulûm'daki öğrenciliği boyunca faaliyetlerini sürdürdü ve bu arada camilerde, kahvehanelerde toplantılar düzenleyerek bazı âlimlerin buralarda konferans vermesini sağladı; kendisi de çok sayıda konuşma yaptı. Bu sayede çok sayıda insanın etrafına toplanmasını sağladı. Nihayet Mart 1928'de evinde buluşan bir grup insanla İslâm davası için yaşamaya ve ölmeye yemin ederek “İhvân-ı Müslimîn” teşkilâtının temellerini attı. İhvân-ı Müslimîn'in Hasan el-Bennâ tarafından çizilen ve yönlendirilen faaliyet programları dinî, sosyal, kültürel, ekonomik ve sportif alanlarda etkili olmuş, teşkilât camiası Mısır halkı için dengeli ve âdil bir toplum örneği meydana getirmek istemiştir. II. Dünya Savaşı sırasında gelen hükümetler İngilizler'in istekleri doğrultusunda İhvân-ı Müslimîn'e baskı yapmaya başladılar ve Hasan el-Bennâ ile önde gelen arkadaşlarını birçok defa tutuklattılar. Hasan el-Bennâ'nın Mısır'daki sömürge uygulamasından kurtulmak için İngiltere'ye karşı cihad ilân etmesi, Nukraşî hükümetinin İhvân-ı Müslimîn üzerindeki baskılarını arttırmasına yol açtı. Ancak İhvân-ı Müslimîn bu baskılar karşısında yılmadı; hatta Filistin meselesiyle de ilgilenmeye başladı. (...) Nukraşî hükümeti teşkilâtı (İhvân-ı Müslimîn) 12 Ocak 1949'da da tamamen kapattı.

Bunun üzerine Hasan el-Bennâ, kurucu üyeleri arasında bulunduğu Şubbânü'l-müslimîn'de faaliyet göstermeye başladı; ancak 12 Şubat 1949 Pazartesi akşamı bu teşkilâtın merkezinden evine dönerken otomobiline açılan yayılım ateşi sonucu ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastahane de öldü. (1)

Kitapla ilgili yorum yapmadan önce Hasan el-Benna hakkında bir şeyler söylemek isterim. Hasan el-Bennâ, Mısır'ın yoksulluk ve zayıflığının başlıca sebebinin İslâm'a bağlılığın gevşemesi ve Batı taklitçiliği olduğunu, özellikle Mısır yöneticilerinin aldıkları Batı eğitiminin sonucunda İslâm'dan uzaklaştıklarını; kendi din, tarih ve medeniyetleri hakkında câhil kalan bu insanların toplumu da bir kimlik buhranına sürüklediklerini ileri sürerek Batı'nın sosyal ve kültürel emperyalizmi yüzünden dinin etkinliğinin azaldığını ve ülkenin tek kurtuluş çaresinin İslâm'ın temel değerlerine dönmek olduğunu söyler. Müslüman Kardeşler (İhvân-ı Müslimîn) örgütünün amacı da bu programı gerçekleştirmektir. Mısır'ın çeşitli, yörelerinde kurduğu okullar ve toplumsal hizmet kurumları aracılığıyla görüşlerini yaşama geçirmeye çalışan Hasan el-Benna'nın başlattığı hareket Arap dünyasını büyük ölçüde etkilemiştir.

On İlkemiz kitabı aslında ders alma niteliğinde bir risaledir. “Elimizdeki bu risale, (...) ezberlenmek üzere dersler niteliğinde değil; bilakis uygulanmak üzere talimatlar niteliğindeki...” (syf 7)

Hasan el-Benna, kitapta on tane ilkeyi kendi yorumları ve düşünceleri ile açıklamıştır. Bu ilkeler ise şunlardır: “İdrak, ihlas, amel, cihad, fedâkarlık, itaat, sebat, arınma, kardeşlik ve güven”

İdrak ile başlıyor söze Hasan el-Benna. İdrak; düşüncemizin, hayat tarzımızın, yaşayışımızın İslam olduğundan emin olmak, idrak etmek ve hayatımıza uygulamaktır. İhlas ise; bir Müslümanın mal, makam, mevki gibi kaygılar olmaksızın yaptığı tüm şeylerin Allah rızası için yapmaktır.

Amel kısmına geldiğimizde, amelin ne olduğunu açıklıyor ve amel ile alakalı istenenleri sıralarken İslam'ın yönetim sistemi ve hükümet ile ilgili yapılması gerekenlerden de bahsediyor. Bu Hasan el-Benna'nın siyaset ve İslam hukuku ile ilgilendiğini gösterir.

Son olarak itaat ilkesinden bahsedeyim. İtaat, verilen talimata anında uymak ve onu hayata geçirmek demektir. Bu davetin aşamaları üç unsurdan oluşur:

- a) Tanıtma: Genel fikri insanlar arasında yayarak onu tanıtmaktır. (syf 55)
- b) Yapılandırma: Cihadın yüklerini omuzlamak için elverişli olan unsurları ortaya koymak ve bu unsurları bir arada toplamaktır. (syf 57)
- c) Uygulama: Bu aşamadaki davet, herhangi bir müsamaha göstermeksizin cihat etme, hedefe ulaşma yolunda sürekli çalışmaktır. (syf 59)

İtaat ilkesine baktığımızda İslam'a insanları davet etmeyi, cihat etmenin nasıl olacağı ve aşamalarından bahseder.

Son bölüm kitaptaki en sevdiğim bölümdür. İslam'ı nasıl yaşamamız ve hayata geçirmemiz gerektiği ile ilgili 38 tane madde yer alıyor. Aslında bu maddeler kitaptaki 10 tane ilkenin özeti ve uygulamalarını göstermektedir. Kitabın sonunu böyle bitirmesi benim hoşuma gitti.

Kitap ile ilgili düşüncelerim bunlar. Sizlere tavsiyem Hasan el-Benna'nın hayatını daha detaylıca araştırmanız ve bu kitabı okuyup ders almanız olacaktır.

(1): İbrâhim el-Beyyûmî Ganim, “Hasan el-Benna”, TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 1997, C. 16, s. 307-310

malcolm'a sitayiş

Burada - bu son saatte, bu ıssız yerde - Harlem en parlak umutlarından birine veda ediyor - yaşamı son buldu ve elimizden sonsuza dek uçup gitti. Çünkü Harlem onun çalıştığı, mücadele ettiği ve savaştığı yerdir -onun evi, kalbinin ve halkının olduğu yerdir- ve bu nedenle, O (Harlem), bir kez daha buluşmamız için -onunla son anları paylaşmak için en uygun yerdir.

Çünkü Harlem onu sevenlere, onun için savaşanlara ve onun onurunu ölümüne savunanlara her zaman merhametli olmuştur. Bu kuşatılmış, şanssız ve bir o kadar gururlu topluluğun, önmüizde hâlâ fethedilmemiş olarak yatan bu Afro-Amerikalı'dan daha cesur ve başarılı bir şampiyon bulması mümkün mü diye sormak bile güç.

Kelimeyi yine onun isteyeceği şekilde söylüyorum: Afro-Amerikalı —bir usta ve kelimeleri kullanırken en titiz olan Afro-Amerikalı - Malcolm. Kelimelerin insanların zihinleri üzerindeki gücünü ondan daha iyi kimse bilemezdi.

Malcolm, zenci olmayı yıllar önce bırakmıştı. Bu onun için çok küçük, çok cılız, çok zayıf bir kelime olmuştu. Malcolm, bundan daha büyüktü. Malcolm bir Afro-Amerikalı olmuştu ve bizim yani tüm halkının da Afro-Amerikalı olmasını - o kadar ölesiye- istiyordu.

Bize ona sövmemizi, anısının varlığından bile kaçmamızı, onu sıkıntılı dönemimizin tarihinden çıkararak kendimizi kurtarmamızı söylemeyi, zencilerin dostları olarak görev sayacak olanlar var.

Birçok kişi bu fırtınalı, tartışmalı ve cesur genç kaptanda Harlem'in onurlandıracak ne bulduğunu soracak ve biz de gülümseyeceğiz. Birçok kişi arkasını dön diyecek - bu adamdan uzaklaş; çünkü o bir insan değil, bir iblis, bir canavar, bir bozguncu ve siyah adamın düşmanı - ve biz gülümseyeceğiz. Onun, uğrunda mücadele ettiğiniz davaya yalnızca kötülük getirebilecek bir nefret insanı-bir fanatik, bir ırkçı- olduğunu söyleyecekler! Ve onlara cevap vereceğiz ve söyleyeceğiz:

Siz hiç Malcolm kardeşle konuştunuz mu? Ona hiç dokundunuz mu ya da onu kendine gülümsettin mi? Onu hiç gerçekten dinledin mi? Hiç kötü bir şey yaptı mı? Kendisi hiç şiddetle veya herhangi bir kamu düzenini bozmayla ilişkilendirildi mi? Çünkü bilseydin, onu tanırdın. Ve onu tanısaydınız, onu neden onurlandırmamız gerektiğini anlardınız: Malcolm bizim insanlığımızdı, yaşayan siyahi insanlığımızdı!

Onun halkı için anlamı buydu. Ve onu onurlandırırken, içimizdeki en iyiyi onurlandırmış oluyoruz. Geçen yıl bir arkadaşına Afrika'dan şu sözleri yazmıştı: "Yolculuğum bitmek üzere ve başladığımdan çok daha geniş, Amerika'daki özgürlük, onur ve haysiyet mücadelemize yeni bir yaşam ve boyut katacağına inandığım bir ufka sahibim.

Bunları, Afrika Devletleri arasında insan hakları mücadelemize duyduğumuz büyük sempati ve desteği bir gerçek olarak bilesiniz diye yazıyorum. Asıl mesele, en değerli zamanımızın ve enerjimizin birbirimizle savaşarak boşa gitmeyeceği birleşik bir cepheyi sürdürmemizdir."

Onunla ya da bir insan olarak değeriyle ilgili olarak birbirimizle farklı görüşlere sahip olsak da onun aramızdan ayrılışı bizi şimdi bir araya getirmeye hizmet etsin.

Bu ölümlü kalıntıları, herkesin ortak anası olan toprağa teslim ederken toprağa koyduğumuz şey artık bir insan değil, hoşnutsuzluğumuzun kışından sonra tekrar bizimle buluşmak için dışarı çıkacağını bilmekten emin olduğumuz bir tohumdur.

Ve o zaman onun önce ne için var olduğunu ve şimdi ne olduğuyla tanışacağız. O, bizim prensimiz. Bizi çok sevdiği için ölmekten çekinmeyen-bizim parlayan siyah prensimiz!

ossie davis/
çev: tahir aslan

kardeşliğe inanıyorum kerem çağlar

Malcolm X hatta asıl ismi ile Malcolm Little, Omaha Nebraska'da 19 Mayıs 1925 tarihinde doğmuştur. Hırsızlıktan dolayı 6.5 yıllığına hapse girmiştir. 1952 yılında şartlı olarak tahliye olmuştur. Ayrıca hapisteyken İslam dinini tercih etmiştir.

1953 yılında da resmi ismini Malcolm X olarak tercihini yapmıştır. Hac ibadetini gerçekleştirdikten sonrada ismini El-Hac Malik el Şahbaz olarak değiştirmiştir. 21 Şubat 1965'te bir suikast ile New York City'de şehit edilmiştir.

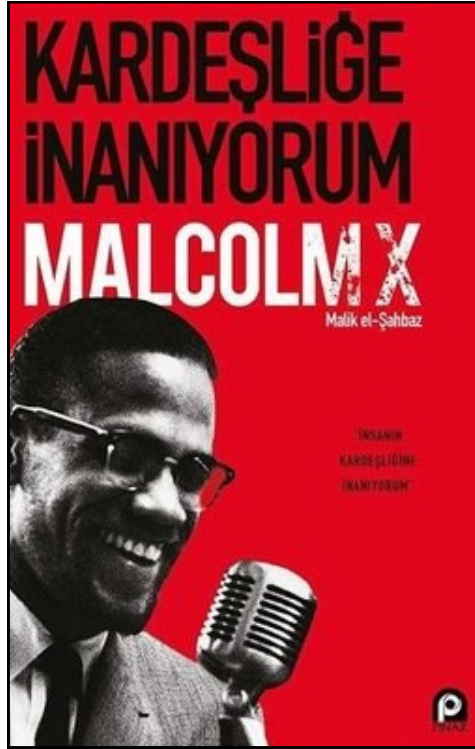
Malcolm X'in son zamanlarında yaptığı konuşmalarını içeren bir eserdir, Kardeşliğe İnanıyorum. Bu kitap Malcolm X'in son dönemlerindeki siyasi ve antikapitalist devrim için neler yapılması gerektiği hakkındaki konuşmalarını okuma fırsatı sunuyor bizlere. Ayrıca bu kitap 1964 tarihli radyo konuşmalarını da içinde barındırıyor (s.64).

İlk önceleri Elijah Muhammed'in öğretilerini savunan Malcolm X'in burada karşımıza siyah milliyetçi tarafı çıkıyor. Siyah insan ile beyaz insanın bir arada yaşayamayacağını savunuyor 11 Ekim 1963 California Üniversitesi'nde Malcolm X (s.19).

Sonrasında Ortadoğu ve Afrika'ya yaptığı kapsamlı gezilerle bu düşünceden eser kalmıyor Malcolm X'te. Onlara İslam dinini öğreten Eliijah Muhammed'in yanlış öğrettiğini, İslam dininin ırkçılığı yasakladığı halde Eliijah Muhammed'in bunu orada bulunan siyahi insanlara empoze ettiğini anlıyor.

Zaten sonrasında Malcolm X, Mekke'ye hac ibadetini gerçekleştirmeye gittiğinde görmüş; siyah, beyaz, kızıl yani bütün insanların ırk farkı gözetmeksizin ibadet yaptıklarını(...) Anlamış ona yanlış öğretildiğini ve ondan sonra fikri değişmiş Malcolm X'in ve artık şu sözü slogan haline getirmiş. "Ben insanın kardeşliğine inanıyorum!"

İşte yukarıda bahsi geçen kitap 172

sayfalık Malcolm X' in Kardeşliğe İnanıyorum adlı kitabıdır.

Bir Müslüman olarak sizlere şöyle seslenmekteyim. Hepimiz aynı ana - babadan dünyaya gelmedik mi? Kimi insan siyahi kimi insan kızıl kimi insan da sarışın oldu sonradan. Böyle düşündüğümüz zaman da aklımıza bir soru takılıyor. O zaman niye insanlar ırkçılık yapıyor ve niye birbirini kurşunluyor?

İrkçı bir düşünceye sahip olanların karşısında bulunuyorum. Her insanın birbirleriyle kardeş olduğu bir dünyada yaşamak iyi değil mi? Kimsenin kimseni vurmadığı, kardeş kanı akmayan, insanların saygı, sevgi, edep çerçevesinde yaşadığı bir dünya...

Bunları yapmak için birkaç asrın geçmesi lazım. İlk olarak toplum olarak bu konuda eğitilmiş olmalıyız. Bunun da insanların zihinlerinin sıfırlanarak değil insan zihnini kötünden iyiye doğru çevirirsek mümkün olacağını düşünüyorum. Bu eylemi yaparken zulümle değil, adalet ve merhametle yaparsak başarılı olabileceğimizi ummaktayım.

Misal verelim. Bir hırsıza ya da bir katile adaletle davranmazsak halkın nazarında kötü olan insan daha da yerin dibine geçerken adaleti tam temin edemeyen şahıs ise kötü insan konumuna düşer. Şayet o kötü insan cezasını çektikten sonra merhametle gerekli olanlar aktarırsa kötü iyiye dönüşür, toplumumuzdan da kötü bir insan giderken iyi bir insan kazanmış oluruz.

İkinci olarak da arkamızdan gelen nesle güzel şeyleri aktarmalıyız. Bugünü kurtaramıyorsak yarınları güzelleştirmeye çalışmalıyız. Çocuklarımıza güzel olanları aktaramazsak bu döngü yüzyıllarca sürer ve istediğimiz dünya sadece bir hayal olarak kalır. Şimdi de böyle bir dünyaya sahip olmadığımızı düşünüyorum.

Doğruyu söylemek gerekirse ilk başlarda kitabı pek beğenmemiştim. Kitap bana kargoyla teslim edildi ve yaklaşık 1-2 hafta kendi kütüphanemde beklettim. Kitabı elime aldıkça okumak istemiyordum. Bir oldu, iki oldu derken artık yazmam gereken yazı için aldım elime kitabı. Bu sefer zoraki okumam lazımdı.

Kitabı aldım ve okumaya başladım. Birkaç günde de kitabı bitirdim. Kitap, okunması gereken ve okuyunca aradan biraz süre geçince yine okunan ve her okunulduğunda da farklı anlamlar çıkarılabilen bir kitap. Kısacası zorlamayla başlanan, kendi isteğimle biten bir kaptı benim için. Okunmasını şahsen tavsiye ederim.

Malcolm X, Kardeşliğe İnanıyorum, Pınar Yayınları, İstanbul.

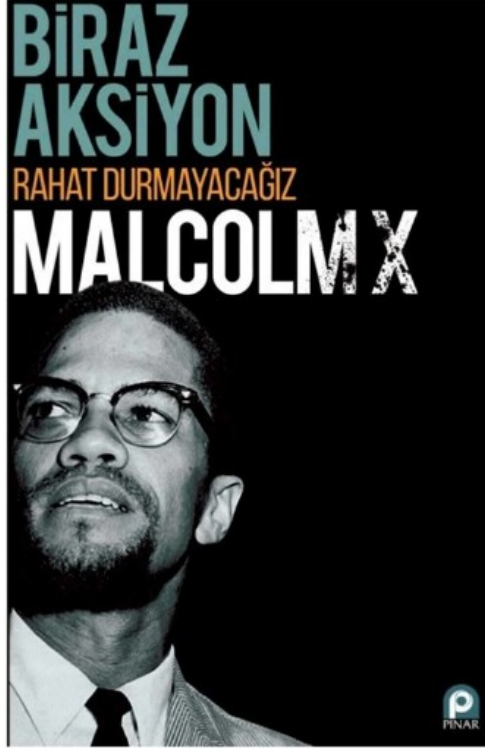
biraz aksiyon

yiğit hikmet bircan

Malcolm X'in Biraz Aksiyon kitabı kendisinin yaptığı miting konuşmaları, televizyon programında yaptığı tartışmalar ve konferanslardan oluşuyor. Kitap genel olarak siyahları uyandırma çabası aslında.

Malcolm X değerli bir insan bizim için. Değerli olmasının sebebi sahip olduğu yükümlülük. Malcolm X davasını sırtlanmış durumda bu konuşmaları yapıyor ve duruşunu göstermekten çekinmiyor. Konuşmalarında vurgu yaptığı en önemli kısımlardan birisi Siyah ve Zenci farkı. Malcolm X siyah insanları bir millet, bir ırk olarak görürken; Zenci insanları, Amerika'ya bağlanmış, buraya kendisini ait zanneden insanlar olarak görüyor. Bunlar arasında şöyle bir ayırım yapıyor: Ev Zencisi ve Tarla Zencisi. Zenci denildiği vakit kendisini Tarla Zencisi olarak görüyor. Bu durumu şöyle anlatıyor: "Ev zencisi sahibine bağlıdır. Sahibi ne giyerse, ne yerse onu giyer ve yer. Ev zencisi evde yaşar. Ev yansa sahipten çok kendisi söndürmeye çalışır. Sahip hasta olduğu vakit, 'Hastamıyız?' der. Kendisini sahibiyile bir görür. Hadi buradan kaçalım dediğin vakit, 'Delirdin mi? Buradan daha iyi neresi olabilir?' der. Tarla zencisi ise en kötü kıyafetleri giyer, artıkları yer. Evde değil çadırda yaşar. Ev yansa rüzgar essin diye dua eder. Sahip hastalansa gebersin diye dua eder. Gel kaçalım dediğin vakit 'buradan başka her yer iyidir' der ve kaçır. Ben bir Tarla Zencisiyim."

Diğer bir konu olarak Siyahların bir toprağa ihtiyaç olduğunu vurguluyor. Siyahların toprak elde etmek için savaşması gerektiğini ve ayaklanması

gerektiğini vurguluyor. Bir yandan siyahların üzerine oynanan oyunları göz önüne seriyor. Mesela İncil konusunda siyah insanlara İncil'in okutulma sebebini bence manipülasyon olarak görüyor. İncil Avrupalıların kendileri için değiştirip bunları bize okuttuğunu göstermek istiyor gibi geldi bana. İncil'de geçen "Düşmanımı sev, onun için dua et" ibaresini eleştiriyor. Böyle bir motto olamaz. Siyah insan bunu düşünemez diyor. Kur'an'a iman etmesinin sebebinin hakları gözetken, barışçıl bir din olduğunu vurguluyor.

Uysal ve şiddet karşıtı siyahlara çok kızıyor ve eleştiriyor. Peki Malcolm X şiddet yanlısı bir cani mi? Değil tabi ki de. Bu tutumunun sebebi şu anda böyle temsil etmesi gerektiği için. Malcolm X siyahları böyle temsil ederek beyaz adam dediği kişiyi korkutması gereki-

yordu. Siyahlara da böyle örneklik teşkil etmesi gerekiyordu. Bu sıralarda kendisine devrimci diyen ama devrimden haberi olmayanları da ağır şekilde eleştiriyor. "Siz devrimin ne olduğunu bilmezsiniz. Bilseniz devrim istemezsiniz. Devrim bir duruş gerektirir, cesaret gerektirir." Tüm bunların yanında Malcolm X, entegrasyona da çok karşı. Bu işlemi Amerika'nın, siyah ırkı yok etmek için başlattığını savunuyor. Böyle yaparak siyah insanların kimliğini sömürdüğünü söylüyor. Bunu destekleyen "zenci"lere şöyle sesleniyor: "Biz neden beyaz kadınlara ilgi duyalım? Bizim siyah kadınlarımız yok mu? Hepsi bir buket çiçek kadar güzel! Bizim beyaz adamın kızına hiç ihtiyacımız yok!" Malcolm X siyahlar arasında olan ihtilaflarında üzücü olduğunu böyle şeyler olmasa özgürlüğün daha kolay kazanabileceğini söylüyor. Bunu söylerken siyahları temsil edecek liderlerin foyalarını meydana döküyor. Büyük Altılı denilen kurulun büyük bir kurmaca olduğunu anlatıyor. Bizi temsil edecek insanların nasıl olacağını söyleyerek insanları bilinçlendirmeye çalışıyor.

Malcolm X, bizim için büyük bir örneklik teşkil ediyor. O davasını ömür boyu sırtlanmış ve sürdürmüş bir insan. Bir Müslüman'ın şu zamanlarda olması gereken kimliği temsil edenler arasında. O dönemlerde bile her ne kadar başta siyah insanlar için çalışmış olsa da aslında bütün Müslümanlara bir ders vermekte.

Allah şahadetini kabul eylesin.

MALCOLM X

IRKÇILIKLA MÜCADELEDE
TARİHE DAMGA VURAN İSİM

BİR SUÇLUDAN BİR ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISINA...

Malcolm X, özgürlük, eşitlik ve adalet için verdiği mücadele ile sadece Amerika'da değil, dünyada da simge isimlerden biri haline geldi

malcolm x

ali emre tahta

İrkçilikle mücadelenin en önemli sembollerinden biri olan, doğduğu ve yaşadığı ABD'de ırkçılık ve adaletsizliğe karşı verdiği mücadeleyi tüm dünyaya gösterdi. Siyah-beyaz ayrımını en vurucu şekilde anlatan etkin kişiliklerden biri olarak yaşadı. Bütün uyuyanları uyandırmaya bir tek uyanık yeter sözüyle "Ben" gerçeği peşindeydi. "Kimin söylediği önemli değil, ben adaletin peşindeyim kim için veya kime karşı olduğu önemli değil" sözleri onun bu hayatta benimsediği düsturunu özetler niteliktedir.

Evet, Malcolm X'den bahsediyoruz ABD'de başlayan hakikat arayışı tüm insanlığı derinden etkileyen bir yankıya dönüştü, hakikaten başka bir derdi olmayan ve her söylediğini aynen yaşamaya çalışan bir dava adamının çarpıcı hayat hikayesi. Bu hayat hikayesini yazmaktaki amacını sayfa 371'de anlatıyor. Çok yoğun olduğunu ve bir saatin bile boşa gitmediğini söylerken, kitabı yazmaktaki amacının ne olduğunu açıklıyor Malcolm X.

"Bugün el atılmasını bekleyen çok acil bir sürü işin bir yanda dururken ben, sırf 3-5 okuyucunun merakını giderecek bir kitap hazırlamak için tek saatimi bile verecek durumda değilim. Oysa işte bu kitap için saatler harcıyorum; çünkü ben yakalandıktan sonra çok geçmeden, hapiste Allah'ı ve İslam dinini bulup bütün hayatıma olduğu gibi değiştirmeden önce Amerika'daki Beyazlar toplumunda bataklıkların en dibine gömülüp gitmiş birisi olarak içinden çıkıp geldiğim dünyanın ne biçim bir dünya olduğunun görülmesi, anlaşılma-

sı gerektiğine inanıyorum bunun için de başımdan geçenlerin bütün çıplaklığıyla okuyucuyu anlatılmasından başka çıkar yolu yoktur ve işte Şu anda ben de bunu yapmaktayım."

Kitapta asıl önemli olan Malcolm X'in duruşu. Fikri, davası ve onu şehadete götüren o güzel duruşudur. Malcolm X'in duruşu nasıl bir duruştu ki, nasıl bir görüş içerisinde ki, bir konferans esnasında kurşun yağmuruna tutuldu ve şehadete uğurlandı.

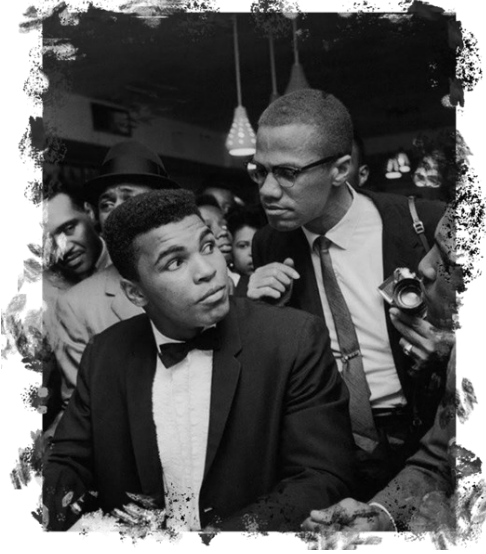
Kitapta Malcolm X'in cezaevinde Müslüman olduktan sonraki hayatı, çocukluk anları gibi birçok şey anlatıl-

makta ama en başta bir ifade çok önemli.

Malcolm X'in konferans başlıkları vardır, mesela "nefretin doğurduğu nefret" bunun anlamı şudur; Beyaz insanların siyahlardan nefret etmesinin çıkardığı sonuç, siyahlarda beyazlardan nefret ediyor olmasıdır. Yani söylenen şudur; Bizim nefretimizin ve öfkemizin sebebi, onların bize nefret etmesidir yani asıl savaşın sebebi onlardır.

19 Mayıs 1925'te ırkçılıkla mücadelenin en önemli sembollerinden biri haline gelecek olan Malcolm, Little ailesinin 4. çocuğu olarak açtı gözlerini dünyaya. Nebraska'da yaşayan Malcolm'un ailesi kendi halinde mütevazı bir aile idi. Babası rahip, siyahi bir ailenin çocuğu olan Malcolm'un hayatında zorluklar hiç eksik olmadı. Malcolm X'in beyazlara karşı nefreti küçük yaşlarda başlamıştır. Malcolm ve ailesinin evi ırkçı çetelerinin saldırısına uğrayarak evi ateşe verildi. Bu ırkçı hadisenin üstünden henüz 2 yıl geçmişken babasını kaybetti. Resmi kayıtlara tramvay kazası olarak geçse de babası faili meçhul bir cinayete kurban gitti.

12 yaşına geldiğinde ise daha travmatik bir olayın eşiğindedeydi. Malcolm'un annesi akıl hastanesine yatırıldı. Malcolm ve altı kardeşi farklı farklı ailelerin yanına verildiler. Malcolm'un siyasi ve toplumsal fikirleri işte bu süreçte oluşmaya başladı. Aradan geçen zaman sürecinde Malcolm X okula başlıyor. Okulda iken çok başarılı bir eğitim hayatı sürdürürken öğretmenine avukat olmak istediğini söylüyor. Öğretmeni ise onun bir zenci olarak avukatlık ya-

pamayacağını, daha gerçekçi olması gerektiğini ve onun bir marangoz veya ayakkabı boyacısı olabileceğini söylüyor. Aksine aynı öğretmenin beyaz öğrencilerini mühendislik, mimar, avukatlık gibi daha üst makamlara onları layık gördüğüne şahit oluyor. Ama Malcolm'un beyazlara olan düşmanlığı yavaş yavaş başlıyor.

Okul yılları sırasında ıslahevinden çıkarıldı. İslahevinden çıktıktan sonra Malcolm'un karanlık yılları olan Harlem dönemi başladı. Kendini kirli bir hayatın içinde bulan Malcolm, her türlü uyuşturucu, kumar, hırsızlık gibi işlere bulaştı ve tarih 1946'yı gösterdiğinde hırsızlık suçlamasıyla 10 yıl hapse mahkûm edildi.

Hapishanede National İslam (İslam milleti) hareketi ile tanışarak Müslüman oldu. Siyahilerin üstün olduğuna inanan ve beyazların şeytan olduğuna düşünen bu örgüte üye olmasında şüphesiz beyazlara duyduğu derin öfke yatıyordu. Malcolm X, cezaevinde Müslüman olduktan sonra ilk namaz kılışını sayfa-402 'de şöyle anlatıyor.

“Fakat namaz için diz çökmek -şu hareket- inanılacak gibi değil ama tam bir haftamı aldı.

Hayatımın nasıl geçtiğini biliyorsunuz. Başkalarının evini soymak için kapıyı maymuncukla açarkenkinden başka hiçbir zaman bükülmemişti dizlerim daha önceden.

Dizlerimi bükebilmek için epey zorluk çektim sonra utanıyordum da bu yüzden sinir küpü olup çıkmıştım.”

Hayatı boyunca sadece hırsızlık yapmak için bükülen dizleri Allah'ın huzuruna geldiği zaman yaşadığı zorluğu yaşadığı o kendince işkenceyi anlatıyor çok samimi bir şekilde.

Sayfa 615'te Cassius yani bildiğimiz

adıyla Muhammed Ali'nin büyük mücadelesinin yapıldığı günü anlatıyor. Şöyle anlatıyor o günü: “Bu maç gerçek adına yapılan bir maçıdır, dedim Cassius'a 'Hilal ile haçın rengine çıkışıdır bu; hem de ilk kez. Çağdaş bir Haçlı Seferi, bir Müslümanla bir Hristiyan'ın televizyon başında bekleyen bütün dünya karşısında kozlarını paylaşmasıdır bu!’ sonra şunları söyledim Cassius'a: ‘Düşünebiliyor musun Allah ringi şampiyon olarak terk etmen için her şeyi hazırlamıştır. (Tartı sırasında Cassius'un bağıra bağıra söylediği şeyleri hatırlıyor musunuz bilmem: ‘Allah tarafından galip geleceğim bildirildi bana! Beni yenecek anasından doğmamıştır daha!’)”

Zaten bu maçıktan sonra İslam'ı seçtiğini anlatıyor Cassius ve adını Muhammed Ali olarak değiştiriyor.

Gerçek bir arayış içerisinde olan Malcolm, cezasının bitmesinin ardından 1952 yılında örgütün en önemli sesi haline geldi. Örgütün kurucusu Elijah Muhammed'i, deyim yerindeyse, geride bırakan Malcolm, soyadını bırakarak davasının isimsiz bir kahramanının olduğunu simgelemesi için X soyadını tercih etti. Malcolm'un yükselişi örgütle arasına bazı mesafeler girmesine yol açtı. Malcolm X, 1958 yılında aynı örgütten Betty isimli bir kadınla evlendi 6 kızı oldu. Kızlarından dördü Malcolm hayattayken ikiz olan diğer kızları ise onun vefatından sonra dünyaya geldi.

Elijah Muhammed, Amerika'daki İslam ulus yapılanmasının kurucusudur. Yalnız Elijah Muhammed sapkın bir zihniyete sahiptir. Elijah Muhammed, kendisinin peygamber olduğunu söylüyor. Oradaki bilgisiz, cahil halk ise buna inanıyor ve Elijah Muhammed'in yolundan gidiyor. Daha sonra Elijah Muhammed'in iki tane sekreterinin kendisinden hamile olduğu ortaya çıktı. Bu sektereler resmi bir şekilde dava açtıktan sonra Malcolm X, Elijah Muhammed'in gerçek yüzünü gördü ve ondan ayrıldı. Malcolm X on iki sene

boyunca Elijah Muhammed'in yolunda hizmet etti ve onun için şunu söylüyor;

“Elijah Muhammed'e karşı öylesine sarsılmaz bir inancım vardı ki kendisine yöneltilen bir kurşunun önüne seve seve atabilirdim kendimi.” diyor ama sonradan Elijah Muhammed'i tenkit ediyor ve yollarını ayırıyor.

Anlaşmazlık yaşadığı Nation of Islam'dan ayrılmasının hemen ardından hacca gitti. Diğer bir şekilde hayatının büyük bir kısmının beyazların şeytan olarak geçiren Malcolm X, hacca gittikten sonra büyük bir şok geçiriyor. Çünkü herkesin bildiği gibi hacca Müslümanlar hiçbir ırk, hiçbir dil ve hiçbir renk ayırmaksızın bir olan Allah'a inanıyorlardı.

Hac yolunda beyaz Müslümanlar ile tanışan Malcolm bu zamana kadar içinde bulunduğu yanlış fark etti. Malcolm X bunu gördüğü zaman büyük bir şaşkınlık geçirmiştir. Malcolm'un mensup olduğu örgüt tıpkı beyaz ırkçılığı gibi siyah ırkçılığı yapıyor ve siyahilerin üstün olduğunu savunuyordu. On iki yıl boyunca Malcolm X beyazların şeytan olduğuna inanarak mücadele etti. Hacca gittikten sonra şunu söylüyor Malcolm X “Dedim ki: “En çok kardeşlik yönünden. Yeryüzündeki bütün renkleri, bütün ırklara mensup insanlar tek varlıkmişçesine birleşmektedirler. Bu da, tek olan Allah'ın kudretini kanıtlamaktadır bence.”

Hac, Malcolm'un hayatında hakikatın özüne ulaşacak, doğru İslam'ı tanımasına ve tamamen değişmesine yol açan kutlu bir yolculuktu. Beyazlar da onunla birlikte ibadet ediyor, aynı Allah'a inanıyordu. Ona selam veriyor, onunla kucaklaşıyorlardı. Malcolm bu duruma o kadar şaşırılmıştı ki eşine gönderdiği mektupta hayretini şöyle dile getirdi.

“Betty bu sözlerime belki şaşıracaksın ama gözleri mavi, saçları sarı, tenleri bembeyaz olan Müslüman kardeşimle aynı bardaktan su içtim, aynı kaptan yemek yedim. Biz hepimiz kardeşiz rengimiz ya da ırkımız ne olursa olsun hepimiz insanız ve aynı Allah'a inanıyoruz”

Sayfa-664'te şunları ifade ediyor Malcolm X: “Dünyanın her yerinden gelen yüz binlerce hacı vardı. Her renkten insan vardı; mavi gözlü sarışınlardan tutun da Afrikalı karaderililere kadar ama hepimiz birlik ve kardeşlik anlayışına bağlı kalarak aynı ibadetleri yapmakla bütünleşiyorduk. Oysa Amerika'da gördüklerimize bakıp beyazlarla ötekiler arasında hiçbir zaman kardeşlik diye bir şeyin var olmayacağına

inanırdık.

Amerika'nın İslam'ı tanınması gerekir çünkü Amerika'yı başındaki ırk belasından temelli olarak kurtarabilecek tek şey İslam dinidir.”

Düşünün, bir insan hayatının neredeyse dörtte biriyle ırkçılığa karşı mücadele ediyor. Ama beyazları şeytan olarak görüyor. Sonra düşünün ki bu öğretiye sahip insanın bulunduğu topluluktan çıktıktan sonra, zıt düştükten sonra, hacca gidiyor ve beyazların şeytan olmadığını, her renkten insanın Allah'a iman ettiğini görüyor. Kafasından beyazlar şeytandır algısını yıkıyor. Haccın ne kadar büyük şuur olduğunu göstermektedir.

677. Sayfa'da Malcolm X'in Kral Faysal ile diyalogu söz konusu. Şunu söylüyor; “Kral Faysal konuşurken içeriye bir hizmetçi süzüldü sessizce. Getirdiği nadide çayları bırakıp çıktı. Oğlu Muhammed Faysal, Kuzey California Üniversitesi'nde okuduğu sıralarda benimle Amerikan televizyonunda müşerref olduğunu belirtti. Kral Faysal Mısırlı yazarların Amerika'daki siyah Müslümanlar konusunda yazdıkları her şeyi okumuştur. Bu yazarların yazdığı şeyler doğrusa siyah Müslümanların İslam diye sarıldıkları şey delaletin ta kendisidir, dedi Kral Faysal. İslam Ulusunu'nun örgütlenmesine, yaygınlaşmasına çalışmaktan başka bir rolümün olmadığını 12 yıldır da hep aynı rolde kaldığımı söyledim kendilerine. Hacca gelmekteki tek amacımın gerçek İs-

lam'ı tanımak olduğunu belirttim. İsa-bet buyurmuşsunuz, dedi.

Yani Elijah Muhammed denilen sahtekar İslam dinimizdir, Kur'an kitabımızdır diyerek onlarca insanı delalet yolunda yürütmüştür. Onlara kendisinin peygamber olduğunu söyleyerek, sapkın bir biçimde bilerek ya da bilmeyerek İslam'ın algısını değiştirmeye çalışmıştır. Malcolm X on iki yıl sonra bu gaflet uykusundan uyanmıştır.

Malcolm X'in son sözü şöyledir; “Evet, ‘demagog’ rolümü hep gurur duyarak anıyorum. Biliyorum ki, toplumlar, hemen her zaman, kendilerinin olumlu yönde değişimler geçirmesine büyük katkısı olan insanların canına kastetmişlerdir sonunda. Amerika'nın bünyesine uğursuz bir kurt gibi giren ırkçılık kanserinin kökünü kurutabilecek bir gerçeğin mayasını tutturmuş olarak, fersiz de olsa bir ışık bırakarak ölürsem, ne mutlu bana! Bu takdirde, şan Allah'a mahsustur. Benim olan tek şeyse, günahlarımdır.”

Bu süreçte tehdit üzerine tehdit alan Malcolm, eşi ve kızları için endişe duyuyordu. 15 Şubat 1965 günü eşi ve 4 kızı ile yaşadığı New York'taki evi bombalandı. Bu olaydan yara almadan kurtulmayı başarsalar da şehadete sayılı günler kalmıştı. Yalnızca 6 gün sonra 21 Şubat 1965 günü Harlem'de bir salonda yaptığı konuşma sırasında silahlı saldırıya uğradı. Malcolm X, eşi ve çocuklarının gözü önünde tam 21 yerinden vurularak şehit edildi. Cinayet-

ten Malcolm'un daha önce mensup olduğu National İslam örgütü sorumlu tutuldu. Ancak daha sonra FBI tarafından yapıldığına dair iddialar ortaya atıldı. Malcolm X suikastine ilişkin soru işaretleri aradan geçen yıllara rağmen belirsizliğini koruyor. Ama Elijah Muhammed yolunda değil, Hz. Muhammed (s.a.v) yolunda şehadete kavuşmuştur. Malcolm X çocukluğunda, gençliğinde yaptığı üçkağıtçılığı, dolandırıcılığı ve yaptığı kötülüklerden dolayı ceza evinde şeytan olarak anılmıştır. Daha sonra beyazları şeytan olarak görmüştür. Çok daha sonra ,hacca gittikten sonra da, beyazların da insan olduğunu ve onların da bir olan Allah'a inandığını görmüştür.

Günümüzde hala bulunan ırkçılık hastalığına karşı Malcolm X büyük bir merhemdir, büyük bir örnektir. Onu tanımalıyız ve ırkçılığa karşı verdiği mücadeleyi bilmeliyiz ve anlatmalıyız. Üstünlük anca takvadır bütün renkler, bütün ırklar eşittir.

unesco tescilli elmas ustası doğan şapçı:

“rüyalarımnda elmas ustası oluyordum.” ahmet eren günel

Her şeyden önce kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Doğan ŞAPCI. Alaturka elmas mücevherat ustasıyım. Hoş geldiniz kardeşler. İnşallah hayırlı olur sizin bu derginiz.

Bu mesleği seçmenizin sebebi nedir?

Ben zaten on üç yaşında hayal etmiştim. Rüyalarımnda elmasçı oluyordum. Malumunuz Kütahya merkezdi. Burada Osmanlı elmasları yapılmış. Mustafa İnceç, vali yardımcımız, Hürrem Sultan'ın takılarının Kütahya'da yapıldığı belgeselini çıkardı. Bu da tescillenmiş oldu. UNESCO dünyada Türkiye'yi seçti; Türkiye de Kütahya'yı seçti. Alaturka elmas üzerine dünyada tek olduğu unvanı verildi. Şöyle diyor Kütahya Valiliği: UNESCO tarafından (Zanaat ve Halk Sanatları) alanında (Yaratıcı Şehir) unvanına layık görülen Kütahya, Türkiye'de elmas işlemeciliğinin yapıldığı tek merkezdir. Bizim soy ağacı, yedi yüz yıllık firmayız biz. Bunun bu şekilde olmasının sebebi Kütahya'da Osmanlı döneminde elmas işçiliği burada, bu mntıkada başlamıştır. Bayat Pazarı de-

nen bir yer var, orada işleniyormuş. Buradan saraylara gidiyormuş.

Mücevher sanatının inceliklerinden bahsedebilir misiniz?

Sizler gençsiniz, hayallerinizi uygulayacaksınız, hayal kurmadan bir yere gelinmiyor çünkü. Neden dünyada en büyük işleri yapanlar en büyük hayal kuranlar olmuştur? Hayal kurarsan bir yere geliyorsun. Ben bu mesleğe dediğim gibi rüyalarımnda elmas ustası oluyordum. Kendime bu şekilde şiar edindim ve yaptım. Dedim eserlerimi Kütahya alacak, Kütahya'dan sonra Türkiye alacak, ondan sonra dünya tanıyacak dedim. Allah utandırmadı, bu noktaya geldi. Kütahya halkımız şehrin girişine ve çıkışına benim heykelimin yapılmasını istiyorlar. Benim doğduğum büyüdüğüm ev Şapcızade Konağı kent müzesi oldu. Kütahya belediyemiz bana UNESCO yaratıcı şehirler alanında da oda verdi. Bu çerçevede TRT kanalları, İlkap Avrasya 20., 25. belgeselim devam ediyor. En son belgeselim 15 dk 22 saniye. Google'de var, Hatıralar belgeselim.

Kütahya'da mücevherata karşı ilgi ve bakış nasıldır ?

Tabii ki Kütahya zeki ve asilzade çalışan insanlarla dolu çünkü burada başlamış alaturka elmas işçiliği. Sayın vali yardımcımız Mustafa İnceç'in çıkardığı gibi evlenen kardeşlerimizin olmazsa olmazı. Muhakkak Kütahya'nın yerlileri, elmas mekik, elmas gül takım, gümüş kemer, elmas bilezik titreyen kuşlar, pandantif iğneler... Bunlar hala daha Kütahya halkımız tarafından ilgiyle izlenmekte ve hala alınmakta. Annenin babanın en iyi hediyesi mücevherattır. Bunlar satılmıyor; bunlara değer veriliyor, aileden aileye torununun torunu takıyor.

Mücevherat sanatını bir cümleyle anlatmak isteseyiz bu cümle ne olurdu?

Tabii ki bunlar hanımefendilerin tutkusu. Dünya var oldukça nasıl tarihte Osmanlı'dan günümüze devam ediyorsa bu da elmas alaturka asırlar boyu hanımefendilerin tutkusu olarak devam edecektir inşallah.

mülakat

Kütahya'da sizin gibi başka mücevheratla uğraşan birileri var mı?

Benimki Allah vergisi. Tamamen benim yetiştirdiğim kişiler var, dolayısıyla halen de var. Abimin oğlu yanımda. Abim rahmetli oldu, bunlar da tabii ki daha da geliştireceklerdir.

UNESCO'dan mücevherat sanatına dair bir ödül aldınız bu süreç nasıl ilerledi?

Zaten ansiklopediye geçince ve Mustafa İngenç, bunun Kütahya'da yapıldığını çıkarınca, bu şekilde 20-25 senedir belgesellerim çıkınca. Dünyada iki bin şehir var, 30 tanesi yaratıcı şehir ünvanını aldı. 30 tane şehrin içinde bizler, ben demeyeyim, sanatımızla yaratıcı şehir ünvanına sahip olduk. Tabii ki Kütahyam adına onur verdi bana. Sizler takip edeceksiniz, bunu daha iyi noktalara getireceksiniz çünkü çinimizle beraber bunun da yaratıcı şehir alanına alınmasında naçizane öncü olduysam bana onur verdi Kütahyam adına. Zaten dediğim gibi Kütahya Valiliğinin instagram hesabında da var.

Şehrimizdeki sanat dalları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bizim burada daha öncelerden beri gümmüş işlemeciliği yapılıyor. Kütahya belediyemiz tarafından, efendim, üniver-

sitemizde de devam ediyor ağır elbiseler üretmeye. Fermeneler devam ediyor. Bunların sırma işlemeleri devam ediyor, kalaycılık sanatı devam ediyor. Kütahya civarında savak işlemeciliği devam ediyor, bakır işlemeciliği devam ediyor.

Kütahya'da dediğim gibi antik sanatkarlar olarak içimizde ünlü ustalar var. Çinimizde de bunlar Kütahya'nın olmazsa olmaz vizyonu. Bu şekilde tarihe not düşülüyor.

Mücevherat sanatının tarihçesinden bahseder misiniz?

Tabii ki dünya var oldukça eski ustalarda yapıyorlarmış bu şekilde Kütahya'da. Osmanlı döneminde Evliya Çelebi'nin babası Derviş Mehmet Efendi padişahların ustabaşı. Belgeselimde de söylemişim. Evliya Çelebi'nin Kütahyalı olması hasebiyle bu sanatın buradan başlamış olması da onaylanmış oluyor. Zaten yaratıcı şehir ünvanını almasıyla birlikte Kütahya bu alaturkada zirve yaptı. Hiçbir zaman tepelere uçarak konulmaz, tepelere sürünerek çıkarılır. Kuşlar tepelere uçarak konar, yılanlarsa sürünerek çıkar. Tırmanma hedef koyarsanız olur. Pes ettiğin zaman başarı gelmez, pes etmek yok. Başarı tesadüfi değildir. Hayalinizi kuracaksınız. 8 saat çalışmakla olmuyor ayrıca 4-5 saat daha ilave edeceksiniz. Saatle sınırlarsanız buluşlar, vizyonlar olmaz.

Mücevherat sanatında ustalarınız kimdi size ne gibi katkıları oldu ?

Bizim çarşımızda cennet mekan Mehmet Temizerler abimiz vardı. Buranın misyonu ve vizyonuydu. Buradaki kalıplarını bana bir şekilde öğretti. Bu şekilde de sanatımız gelişti. Kapalıçarşı'ya gittim geldim.

Burada kendimi geliştirdim. Mine sanatı, kedikari sanatı, mihlama sanatı, teknolojik olarak da kendimi geliştirdim. Osman Gazi Üniversitesinde tez konusu oldu. Dumlupınar Üniversitesinde literatüre bilgilerim deniz dalgaları tekniği benim çizimimde oldu. Hiçbir zaman dediğim gibi hayallerini bırakmayacaksın, devamlı tazeleyeceksin, mücadele edeceksin, pes etmeyeceksin. Pes ettiğin zaman maçı kaybettin demektir. Başarılı elde etmek için pes etmek yok.

Siz emekli olduktan sonra bu işi kim devam ettirecek?

Bizim abimin oğlu var, iki üç kişi var. Allah nasip ederse sistem devam eder, Kütahya Müzesi'ne zaten kalıpları verdim ve devam ediyor. En iyilerini, sizler daha iyisini yapacaksınız.

Kıymetli vaktinizi bize ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim. Okulunuzun müdürlerine ve hocalarına ve öğrencilerine de saygılar efendim.

karlı bir gece vakti

melih yeğin

Karlı Bir Gece Vakti kitabı, İsmail Özen tarafından kaleme alınmıştır.

Peki İsmail Özen kimdir? 4 Ocak 1971'de Balıkesir Burhaniye'de doğdu. Orta öğrenimini Balıkesir İmam Hatip Lisesinde, lisans eğitimini Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünde tamamladı. Evli ve üç kız babasıdır(1). Ketebe yayınevi tarafından basılan kitap 1. baskısı Şubat 2022 yılında İstanbul'da basılmıştır. Kitabın ilk sayfasında Neml Suresi 30-31. ayetler ve Şifa-i Şerif'ten bir alıntı bulunmaktadır. Kitap kendi içerisinde beş bölüme ayrılmıştır. Kitap 370 sayfalık romandır.

İsmail Özen, Karlı Bir Gece Vakti kitabında 28 Şubat'ın çetrefilli ve acı dolu günlerini bir üniversiteli gencin ağzından anlatmaktadır. Biri dindar biri seküler [Sekülerite, devlet ve dinin ayrı olması veya özellikle bir dine bağlı veya karşı olmaması(2)] olan iki genç kalbin birbirlerine olan aşkını anlatmaktadır.

Kitap aynı zamanda, İzmir'den Konya'ya hukuk okumak için giden gencin Doğu-Batı, eski-yeni kargaşası arasında yaşama tutunma öyküsünü anlatmaktadır. Bu kitap gurbette okuyan bir öğrencinin ailesiyle olan güçlü bağlarını da ele almaktadır.

Esat Zahit yani Konya'da üniversite okuyan gencin gözünden anlatılan bu romanda, kahramanımız Esat Zahit İzmir'den Konya'ya hukuk kazandığı için gelmiştir fakat ailesi daha sonra Ankara'ya taşınacaktır. Esat Zahit'in kafası zaman zaman karışmaktadır. Esat Zahit çok dürüst, çok zemiz kalpli bir gençtir. İçerisinde bulunduğu pis ortam kafasında karmaşalar yaratsa da okumayı, araştırmayı seven bir kişiliğe sahip olduğu için çevresindeki kötü fikir ve düşüncelerden etkilenmesi kolay olmuyordu.

Konya'ya geldiğinde Esat Zahit, radikal [köktenci\radikal yöntemlerle değerler sistemi ve devrimsel yollar çerçevesinde toplumsal değişim ve toplumsal yapılara odaklanan siyasi ilkelere savunur(3)] bir grupla tanışır, onların cevvalikleri, farklı düşünme biçimleri dikkatini çeker(4). Bu grupla konuşmalar, sohbetler yaparak onların düşüncelerini

lerini kendine yakın bulur. Fakat Esat Karlı Bir Gece Vaktinde trende Hatice ile karşılaşır. Hatice'ye aşık olmuştur, fakat bu aşkı tüm fikirlerine, arkadaşlarını, uğruna canını vereceği davasında büyük bir çıkmazdı. Bunları gözden geçirmek zorundaydı. Esat Hatice'ye gerçekten aşık olmuştur. Bunu da Hatice'yle Çizgi Kitabevinde tekrar karşılaşınca anlamıştır. Sanki her şey Esat'ın Hatice'ye aşık olması için ayarlanmış gibiydi. Onun eğitim fakültesinde okuduğunu da tesadüfen öğrenecekti. Esat'ın Hatice sayesinde kadere olan bakış açısı ve yeni fikirleri oluşmuştu. Esat hayatının aşkını tam bulmuşken çok üzücü bir haber almıştı, evet Esat'ın babası alzaymır olmuştu. Ama bunlar yetmezmiş gibi bir de 28 Şubat olayları çok canlar yakmaya devam ediyordu. Başörtülü kızlar ve sakallı erkekler okullara alınmıyor, insanlar susturulmaya çalışılıyordu.

Başörtüsü nedeniyle Esat'ın öğretmen ablası görevinden alınmıştı. Dertler bir değildi. Hatice'nin kaybolmasıyla paramparça olan Esat tüm acılarını yurttaki radikal arkadaşı Musap'la sarmıştır. Fakat gel gör ki Musab'ın durumu da içler acısıydı. 28 Şubat olaylarında gördüğü işkencelere dayanamayıp vefat

edişi ile göz pınarlarına hakim olamıyordu. Eve dönünce de acılar ve üzüntüler peşini bırakmamış, alzaymır babasını görmeğe dayanamıyordu.

Karlı Bir Gece Vakti içerisinde pek çok çatışma konusunun bulunduğu ön yargıların kırıldığı muhteşem bir kitap olmuş. Uzun romanları okumaktan pek hoşlanmasam da bu kitap kendini okutmayı başardı. Tabi ki buda yazarın kaleminin ne kadar güçlü olduğunun kanıtıdır. 28 Şubat olaylarını bir gencin ağzından romana dökmesi de becerisini ve zekasını ortaya koymaktadır.

Bence Karlı Bir Gece Vakti kitabı akıldında soru işaretleri olan, olmasa bile herkesin okuması gereken, günümüz modern romanlarına örnek olabilecek bir eser. Herkesin okumasını düşündüğüm kitaplar arasında ilk sıraya yerleşen bir kitap oldu. İsmail Özen ile tanışmayı kitap hakkında sohbet etmek kitap hakkında sorularımı sormayı gerçekten çok isterdim. Son olarak söylemek gerekirse kitabı çok beğendim, umarım bir gün yazarı ile tanışma fırsatını yakalarım.

Dipnotlar:

(1)Karlı Bir Gece Vakti kitabı. 30.12.2022

(2) [https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BCler_\(anlam_ayr%C4%B1m%C4%B1\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Sek%C3%BCler_(anlam_ayr%C4%B1m%C4%B1)) 30.12.2022

(3)<https://tr.wikipedia.org/wiki/Radikalizm> 30.12.2022

(4)<https://www.haber7.com/kitap/haber/3203026-ismail-ozen-karli-bir-gecevakti> 30.12.2022

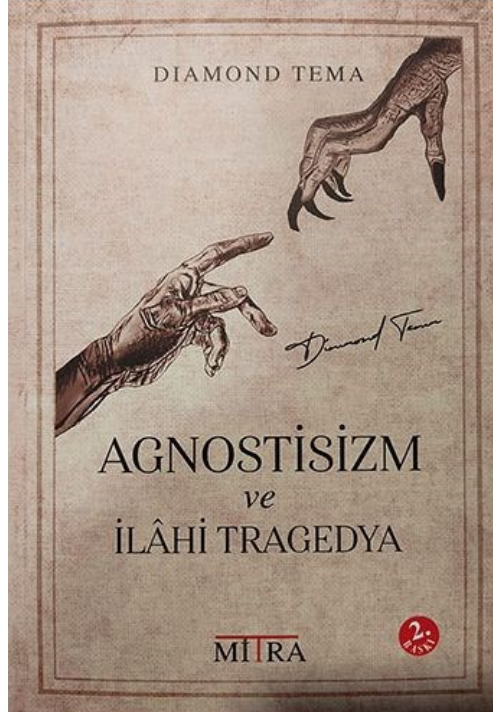
agnostisizm ve ilahi tragedya

ömer yayla

Agnostisizm ve İlahi Tragedya kitabı Diamond Tema'nın yazdığı bir kitaptır. Bu kitap Diamond Tema'nın ilk yayınlamış olduğu kitaptır. Benim elimde olan 2.basımıdır ve kitabın 1.ve 2. basımlara özel kendinden imzalı olarak gelmektedir. Kitap 431 sayfa ve 7 ana bölümden oluşuyor. Her ana bölümün altında ise birden fazla alt başlık bulundurmaktadır. Mitra Yayıncılık tarafından 2022 yılında İstanbul'da basılan kitap, bir felsefe kitabıdır. Genel olarak Din ve Tanrı felsefesini ele almıştır. Kitabın kapak tasarımına baktığımız zaman, ön kapağında Şeytan'ın eli ve Hz.Âdem'in eli tasvir edilmekle beraber yazarın imzası bulunmaktadır. Arka kapağında ise cevaplarını kitapta bulabileceğiniz bazı sorular yer almaktadır.

Kısaca yazarın hayatından da bahsetmemiz gerekirse, Diamond Tema (gerçek ismi de Diamond) 1994 doğumlu bir Arnavut göçmeni. Yunanistan ve İtalya'da 2 yıl kadar yaşamış ve 1996 yılında Türkiye'ye gelmiş. Okulu burada okuyup askerliğini de burada yapmış. 2 yıl kadar yerel TV'lerde yayın yönetmenliği ve bir 2 yıl kadar da belgesel kameramanlığı yapmış. Balkan ülkelerinde TV'ler ve İstanbul Belediyesi için Osmanlı Tarihi'yle alakalı belgeseller çekmiş.(1) Şuan bir youtube kanalı da bulunmakta. Kanalında genellikle din, bilim, tarih ve felsefe içerikli videolar paylaşmaktadır.(2)

Kitap ilk bölümde agnostisizmin üzerinde durmuştur. Agnostisizmi tanımlamak gerekirse; Agnostisizm terimi, etimolojik olarak Yunancada "bilinmeyen, bilememe," anlamlarına gelen "agnostos" kelimesinden türetilmiştir ve ilk olarak Thomas Huxley tarafından, 1869 yılında İngiliz Metafizik Derneği'nde yaptığı bir konuşmada kullanılmıştır. Kendisi bu terimi hristi-

yanlığın "agnostisizm" olarak adlandırıldığı "Tanrı ve dünya hakkında kesin bilgi sahibi olma" iddiasının karşıtı olarak icat ettiğini söylemiştir.(sf.11) Agnostisizmin alt dallarından olan zayıf agnostik, güçlü agnostik gibi kavramlardan da söz etmiştir. Sonraki bölümlerde ise kuşkuculuk, epistemoloji, ontoloji panteizm, tasavvuf ve spiritüalizm gibi konuları ele alıyor. Bir felsefe kitabı olmasına rağmen kitapta ağır bir dil kullanılmamış, aksine sade ve anlaşılır bir dil kullanılmış. Yani kitabı anlamak için iki üç defa okumaya gerek yok, tek seferde gayet rahat bir şekilde anlaşılabilir. Yazarın da dediği gibi "Halk süslü sözlere değil, anlaşılabilir izahlara ihtiyaç duyar..."(sf. 7)

Kitabın diğer güzel tarafı ise felsefeye giriş kitabı olması. İlk defa felsefe kitabı okuyacaklar için güzel bir başlangıç olabilir. Ama tabi ki de, bir ansiklopedi gibi felsefe terimlerini ya da felsefeyi öğrenmeyi beklemeyin. Kitap genellikle tanrı hakkındaki argümanları

bize sunuyor. Ayrıca kitapta çoğu yerde felsefe tarihinden ve diğer filozofların çeşitli konularla ilgili birbiriyle çelişen ya da birbirlerini tamamlayan ne gibi iddialarda bulduklarını göstermeye çalışıyor. Kitapta 985 tane dipnot bulunmakta yani kitap dipnotlarla anlatımı gayet güzel bir şekilde zenginletirmiş. Kaynakça bölümüne baktığımız zaman 14 sayfalık bir kaynakça bölümü bulunmaktadır.

Genel olarak baktığımız zaman kitap felsefe okumaya başlayacaklar için güzel bir başlangıç olabilir. Agnostisizm ve diğer tanrı hakkındaki inanışları, argümanları görmek açısından okumaya değer bir kitap. Ama eğer felsefe öğrenmek istiyorsanız tabi ki de bu kitap yeterli olmayacaktır, daha ayrıntılı kitaplar okumanız gerekecektir. Bana göre felsefe öğrenmek önemli bir şey ve herkesin bir nebze de olsa öğrenmesi, bilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü felsefe sorgulamayı, merak etmeyi öğretir. Zaten bilime baktığımız zaman temelinde merak yatar. Bizim şuan bu kadar gelişebilmemizin sebebi merak etmemizdir. Bilimin temelinde felsefe vardır. Geçmiş zaman bilim insanlarına baktığımız zaman zaten çoğunun felsefeci olduğunu görürüz. Uzun lafın kısası her zaman sorgulamaya merak etmeye açık olmalıyız.

Agnostisizm ve İlahi Tragedya kitabı ile ilgili düşüncelerim bunlar, felsefeye ilgilenen ya da ilgilenmeyen herkesin okumasını tavsiye ederim. Sonuçta okumaktan zarar gelmez.

KAYNAKÇA:

1. <https://medium.com/@diamondtema/neden-yaziyorum-neden-tanri-1a8124eace96>

2. <https://www.youtube.com/@DiamondTema>

başköşe konuşmaları
mart 2023 programı

1 Mart 2023

“kahramanmaraş depremi”

[mustafa yenipazar]

[ihh kütahya şb. bşk.]

8 Mart 2023

“arama kurtarma ekipleri
depremi anlatıyor”

[hasan özdemir , halil burak gelebi , murat aydoğdu]

15 Mart 2023

“kütüphane kurmak”

[zeki aktürk]

[kitap gönüllüsü]

16 Mart 2023

“şehitlikte hatim duası”

[kütahya hava şehitliği]

22 Mart 2023

“ramazana merhaba”

[mustafa inan]

saat: 16.00 yer: kütüphane

ikram: çay, kahve, yerli ve millî kek

tembih: ikindiye kaçırmayın

*16 Mart 2023 tarihli hatim programı, kütahya hava şehitliğinde tertip edilecektir. Program öncesinde gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

*ikramlar, programlara göre değişiklik gösterebilir.

kütüphanecilik kulübü ikramlarda değişiklik yapma hakkını saklı tutar.